

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Enheten för Regional utveckling och
landsbygdsutveckling

Remissammanställning

EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034 om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och hav, välbefinnande och säkerhet, om villkor för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitikerna, om ändring av stödsystemet för frukt, grönsaker, bananer och mjölk i skolor (EU:s skolprogram), om ändring av regler för sektorsspecifika insatser, proteinsektor, hampa, marknadsnormer, importtullar och krisberedskap, om villkor för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma fiskeripolitiken, Europeiska havspakten och unionens havs- och vattenbrukspolitik, om inrättande av Europeiska fonden för regional utveckling inbegripet för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) och Sammanhållningsfonden, om inrättande av Europeiska socialfonden för sysselsättning av god kvalitet, kompetens och social inkludering, om unionens stöd för asyl, migration och integration, om unionens stöd för inre säkerhet, om unionens stöd för Schengenområdet, integrerad gränsförvaltning och viseringspolitik (COM [2025] 540, 541, 542, 552, 553, 554, 558, 559, 560, 565).

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.1 Övergripande om förslaget	6
1.2 Remissvar som inkommit.....	8
1.3 Remissammanställningens disposition	8
1.4 Kategorisering av civilsamhällsorganisationer.....	9
2. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välbefinnande och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509	10
2.1 Sammanfattning.....	10
2.2 Kommuner och kommunförbund.....	12
2.3 Regioner.....	15
2.4 Länsstyrelser.....	18
2.5 Myndigheter	19
2.6 Universitet	24
2.7 Gränsregionala aktörer	25
2.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer	27
2.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö	29
2.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor.....	32
3. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om fastställande av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden 2028–2034 (COM/2025/560).....	33
3.1 Sammanfattning.....	33
3.2 Kommuner och kommunförbund.....	33
3.3 Regioner.....	34
3.4 Länsstyrelser.....	34
3.5 Myndigheter	36
3.6 Universitet	37
3.7 Gränsregionala aktörer	37
3.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer	37
3.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö	37
3.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor.....	39
4. Förslag till ändringar i marknadsordningen och EU:s skolprogram (COM/2025/554) och (COM/2025/553)	40

4.1 Sammanfattning.....	40
4.2 Kommuner och kommunförbund.....	40
4.3 Regioner.....	41
4.4 Länsstyrelser.....	41
4.5 Myndigheter	41
4.6 Universitet	41
4.7 Gränsregionala aktörer	41
4.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer	41
4.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö	42
4.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor.....	42

**5. Den gemensamma fiskeripolitiken (COM/2025/559) Förslag till
EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om
fastställande för perioden 2028–2034 av villkoren för genomförandet
av unionens stöd till den gemensamma fiskeripolitiken, till europeiska
världshavspakten och till unionens havs-och vattenbrukspolitik som
en del av Nationella och regionala partnerskapsfonden som fastställs i
förordning (EU) ... [NRP fonden] (COM/2025/559)**

5.1 Sammanfattning.....	43
5.2 Kommuner och kommunförbund.....	43
5.3 Regioner.....	43
5.4 Länsstyrelser.....	44
5.5 Myndigheter	44
5.6 Universitet	45
5.7 Gränsregionala aktörer	46
5.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer	46
5.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö	46
5.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor.....	47

**6. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS
FÖRORDNING om inrättande av Europeiska fonden för regional
utveckling inbegripet för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg)
och Sammanhållningsfonden som del av den fond som inrättats
genom förordning (EU) [...] [förordningen om Nationella och regionala
partnerskapsfonden] och om fastställande av villkor för
genomförandet av unionsstöd till regional utveckling 2028–2034
(COM/2025/552)**

6.1 Sammanfattning.....	47
6.2 Kommuner och kommunförbund.....	48
6.3 Regioner.....	49
6.4 Länsstyrelser.....	50
6.5 Myndigheter	52
6.6 Universitet	53

6.7 Gränsregionala aktörer	53
6.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer	54
6.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö	54
6.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor.....	55

7. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS

FÖRORDNING om inrättande av Europeiska socialfonden som en del av den nationella och regionala partnerskapsplanen enligt förordning (EU) [NRP förordningen] och om villkor för genomförandet av unionens stöd till sysselsättning av god kvalitet, kompetens och social inkludering under perioden 2028–2034 (COM/2025/558)

7.1 Sammanfattning.....	55
7.2 Kommuner och kommunförbund.....	56
7.3 Regioner.....	58
7.4 Länsstyrelser.....	59
7.5 Myndigheter	59
7.6 Universitet	60
7.7 Gränsregionala aktörer	60
7.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer	60
7.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö	61
7.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor.....	61

8. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS

FÖRORDNING om inrättande av unionsstödet för asyl, migration och integration för perioden 2028–2034 (COM/2025/540).....

8.1 Sammanfattning.....	62
8.2 Kommuner och kommunförbund.....	63
8.3 Regioner.....	63
8.4 Länsstyrelser.....	64
8.5 Myndigheter	64
8.6 Universitet	64
8.7 Gränsregionala aktörer	65
8.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer	65
8.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö	65
8.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor.....	65

9. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS

FÖRORDNING om inrättande av unionsstödet för inre säkerhet för perioden 2028–2034) (COM/2025/542)

9.1 Sammanfattning.....	66
9.2 Kommuner och kommunförbund.....	66

9.3 Regioner.....	66
9.4 Länsstyrelser.....	66
9.5 Myndigheter	66
9.6 Universitet	67
9.7 Gränsregionala aktörer	67
9.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer	68
9.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö	68
9.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor.....	68

**10. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS
FÖRORDNING om inrättande av unionsstödet för Schengenområdet,
för den europeiska integrerade gränsförvaltningen och för den
gemensamma viseringspolitiken, för perioden 2028–2034
(COM/2025/541)**

10.1 Sammanfattning.....	68
10.2 Kommuner och kommunförbund.....	68
10.3 Regioner.....	69
10.4 Länsstyrelser.....	69
10.5 Myndigheter	69
10.6 Universitet	69
10.7 Gränsregionala aktörer	69
10.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer	70
10.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö	70
10.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor.....	70

Bilaga I Förteckning över remissinstanser

1. Inledning

1.1 Övergripande om förslaget

Den 16 juli 2025 antog Europeiska kommissionen ett förslag till flerårig budgetram för perioden 2028–2034. Förslaget innehåller bland annat ett gemensamt grundläggande regelverk för en övergripande EU-fond under delad förvaltning (NRP-fonden), COM (2025) 565 final, där sammanhållningspolitiken, den gemensamma jordbrukspolitiken och fiskeripolitiken liksom de s.k. inrikesfonderna ingår. NRP-fonden består av två huvuddelar: Nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP) samt regelverk för EU-faciliteten. Förslaget till förordning för NRP-fonden kompletteras med åtta sektorsförordningar.

Observera att Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av en utgiftsspårings- och prestationsram för budgeten samt andra övergripande regler för unionens program och verksamheter (COM [2025] 545 final) som behandlar frågor om det övergripande ramverket för uppföljning av budgetutgifter och prestation samt horisontella regler för unionens program och verksamheter är en egen remiss och behandlas inte i denna sammanställning.

Sammanställningen är inte någon fullständig redogörelse utan sammanfattar svaren för att kunna ge en samlad och mer lättillgänglig bild av inkomna synpunkter kopplat till NRP-fonden och de åtta sektorsförordningarna.

Nedan presenteras en förteckning över föreslagna förordningar.

- Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välbefinnande och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509
- Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om fastställande av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden 2028–2034 (COM/2025/560)

- Förslag till RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordning (EU) nr 1370/2013 vad gäller stödordningen för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter (EU:s skolprogram)
- Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordningen (EU)nr 1308/2013 vad gäller programmet för frukt, grönsaker och mjölk i skolan proteinsektor, krav på hampa, möjligheten till handelsnormer för ost, proteingrödor och kött, tillämpning av tilläggsimporttullar, regler om försörjning i nödsituationer och vid allvarliga kriser samt säkerheter (COM/2025/553)
- Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om fastställande för perioden 2028–2034 av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma fiskeripolitiken, till europeiska världshavspakten och till unionens havs- och vattenbrukspolitik som en del av Nationella och regionala partnerskapsfonden som fastställs i förordning (EU) [NRP fonden] (COM/2025/559)
- Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av Europeiska fonden för regional utveckling inbegripet för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) och Sammanhållningsfonden som del av den fond som inrättats genom förordning (EU) [...] [förordningen om Nationella och regionala partnerskapsfonden] och om fastställande av villkor för genomförandet av unionsstöd till regional utveckling 2028–2034 (COM/2025/552)
- Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av Europeiska socialfonden som en del av den nationella och regionala partnerskapsplanen enligt förordning (EU) [NRP förordningen] och om villkor för genomförandet av unionens stöd till sysselsättning av god kvalitet, kompetens och social inkludering under perioden 2028–2034 (COM/2025/558)
- Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av unionsstödet för asyl, migration och integration för perioden 2028–2034 (COM/2025/540)

- Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av unionsstödet för inre säkerhet för perioden 2028–2034) (COM/2025/542)
- Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av unionsstödet för Schengenområdet, för den europeiska integrerade gränsförvaltningen och för den gemensamma viseringspolitiken, för perioden 2028–2034 (COM/2025/541)

1.2 Remissvar som inkommit

EU-kommissionens förslag till gemensamt grundläggande regelverk för en övergripande EU-fond under delad förvaltning (NRP-fonden), COM (2025) 565 final, skickades på remiss den 23 september 2025 till 273 remissinstanser. I denna remissammanställning återges remissinstansernas syn på kommissionens förslag. 171 svar har inkommit, varav nio svar kommer från instanser som inte bjudits in att yttra sig. 137 instanser som har skickat in svar har valt att yttra sig med synpunkter.

1.3 Remissammanställningens disposition

Remissinstansernas synpunkter har kategoriserats efter den övergripande NRP-fonden och sektorsförordningarna (med undantag för EU:s skolprogram (COM/2025/554) och (COM/2025/553) som sammanfattas tillsammans).

Varje kapitel (se innehållsförteckningen 2–10) berör en förordning och inleds med en sammanfattning för att återge huvuddragen i remissinstansernas svar. Därefter redovisas inkomna synpunkter kopplat till nio olika organisationstyper. Dessa organisationstyper är:

- kommuner och kommunförbund
- regioner (inklusive Gotlands kommun och Sveriges kommuner och Regioner (SKR)¹, hädanefter benämnda som regioner)
- länsstyrelser
- myndigheter
- universitet
- civilsamhällesorganisationer; gränsregionala aktörer

¹ SKR kategoriserar som organisationstyp region då svaret fokuserar på regionernas utvecklingsansvar där EU-fonderna är ett viktigt finansiellt verktyg.

- civilsamhällesorganisationer; näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer
- civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö
- civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor

Se bilaga 1 – Förteckning över remissinstanser.

1.4 Kategorisering av civilsamhällsorganisationer

Kategoriseringen av de olika instanserna – utöver kommuner och kommunförbund, regioner, länsstyrelser, myndigheter och universitet – har delats in i fyra separata grupper av civilsamhällsorganisationer. Definitionen för civilsamhället är bred, därför har instanserna grupperats enligt följande och med följande motivering:

Gränsregionala aktörer grupperas för sig eftersom de arbetar för gränsöverskridande samarbete och ofta har ett särskilt fokus på Interreg.

Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer samlar remissinstanser som primärt agerar i rollen som representativa medlems- och partsorganisationer för arbetsgivare, företag, vissa branscher och arbetstagare.

Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö omfattar ideella organisationer och intresseorganisationer med tydlig koppling till areella näringar och landsbygdsutveckling, samt organisationer som driver miljö-, natur- och djurskyddsfrågor. Organisationernas intressen ligger främst inom den gemensamma jordbruks- och fiskeripolitiken.

Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor omfattar organisationer vars huvudsakliga uppdrag är att företräda olika grupper inom folkbildning, idrott, kultur och minoriteter. Dessa placeras separat då de främst fokuserar på social sammanhållning, delaktighet och rättighetsperspektiv.

2. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välstånd och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509

2.1 Sammanfattning

Huvudparten av remissinstanserna är positiva till ambitionen att samla flera fonder i en gemensam fond, särskilt mot bakgrund av förväntningar om förenklingar, ökad flexibilitet och möjlighet till synergier mellan politikområden. Stödet är dock villkorat. Majoriteten av instanserna framhåller otydligheter och potentiella risker med den föreslagna modellen och ifrågasätter huruvida dess ambitioner faktiskt kommer att ske i praktiken. Särskilt betonas vikten av att förenklingarna måste få genomslag i hela genomförandekedjan, och inte leda till att administrationen ökar eller förflyttas. Majoriteten av remissinstanserna menar även att den nya strukturen riskerar att öka konkurrensen om medlen på ett sätt som tränger undan politikområden.

Majoriteten av remissinstanserna uttrycker oro över en potentiell ökad centralisering och betonar vikten av partnerskapsprincipen, flernivåstyrning och en platsbaserad ansats för att säkerställa att förordningen tar hänsyn till regionala skillnader. Särskilt kommuner, kommunförbund, regioner och gränsregionala aktörer efterfrågar obligatoriska regionala eller territoriella kapitel för att säkra det regionala och lokala inflytandet. På nationell nivå, har ett fåtal myndigheter andra förslag på kapitelindelning, exempelvis återfinns förslag på tematiska kapitel.

Vidare lyfter majoriteten av remissinstanserna frågor angående den föreslagna prestationsbaserade modellen. Huvudparten av remissinstanserna är positivt inställda till ett ökat resultatfokus, men ifrågasätter hur ett sådant system fungerar i praktiken. Bland instanserna återfinns oro kring att den nya strukturen riskerar att missgynna innovativa och små projekt framför projekt med redan kända resultat. Dessutom lyfts frågor kring vem ska ta risken för investeringarna vid uppnådda mål samt att det blir en utmaning med striktare återtaganderegler.

Huvudparten av remissinstanserna som kommenterar den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) ställer sig negativa till det minskade anslaget. Ett fåtal aktörer verksamma inom de areella näringarna, landsbygd och miljö efterfrågar förändringar av definitioner som berör GJP. Exempelvis påpekar flera remissinstanser hur definitionen av stödmottagare inom LEADER begränsas till jordbrukare.

Flera remissinstanser påpekar att EU:s medfinansieringsnivå för utvecklade regioner är låg och kommer förbli en utmaning i nästkommande period. Särskilt centrala aktörer för inrikesfonderna lyfter att fondens sänkta EU-medfinansieringsnivå i kombination med en ökad budget kommer att minska incitament för att söka EU-medel. När det gäller EU-faciliteten och det föreslagna flexibilitetsbeloppet återfinns delade meningar bland instanserna från olika organisationstyper. Övergripande efterfrågar instanserna precisering av regelverket för dessa förslag, särskilt när och vilka som får nyttja medlen.

När det gäller öronmärkning på 43 procent till miljö- och klimatåtgärder i planerna återfinns delade meningar. Ett fåtal myndigheter och civilsamhällsorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö ställer sig positiva till förslaget. De sistnämnda efterfrågar även i vissa fall tydligare integrering av miljömål i förordningen. Däremot ser exempelvis cirka hälften av regionerna kritiskt på förslaget då det riskerar att leda till inlåsnings effekter.

Länsstyrelserna, som gör ett gemensamt yttrande, trycker särskilt på att införandet av förenklade kostnadsalternativ (FKA) för mindre investeringar har potential att förenkla för myndigheter och stödmottagare. Länsstyrelserna är också positiva till målet om skärpningen av handläggningstider för utbetalningar och menar därför att de obligatoriska förenklade kostnadsalternativen är viktigt för att kunna klara målet.

Särskilt myndigheter menar att den nya strukturen ställer höga krav på samordning och ansvarsfördelning på nationell nivå. Därtill menar flera myndigheter att strukturen ställer höga krav på förvaltande myndigheter. Myndigheterna efterfrågar dessutom tydlighet kring hur rapportering, kontroll och uppföljning ska gå till, och understryker att detta nya system ställer höga krav på IT-system.

2.2 Kommuner och kommunförbund

Majoriteten av kommunerna och kommunförbunden ställer sig i huvudsak positiva till förslaget och dess övergripande ambitioner. Bland de positiva synpunkterna lyfts ambition till förenkling, minskad administrativ börda, ökad flexibilitet samt förbättrad samordning och synergier mellan de politikområden som omfattas av fonden.

Flera kommuner lyfter oro över centralisering och minskat regionalt och lokalt inflytande. Örnsköldsviks kommun samt Norrbottens kommuner uttrycker sig kritiskt till att förslaget innebär en plan per land. Örnsköldsviks kommun menar att detta riskerar att prioritera nationella mål över regionala och lokala mål. Markaryds kommun intar en mer positiv hållning till att regeringen ges ett större ansvar för fördelningen av medel. Markaryds kommun framhåller att detta kan möjliggöra en mer ändamålsenlig och effektiv resursfördelning jämfört med om ansvaret ligger hos kommissionen.

Majoriteten av kommunerna efterfrågar ett tydligare regionalt och lokalt inflytande. Majoriteten framhåller särskilt att partnerskapsprincipen och flernivåstyrningen behöver säkerställas vid programmering och genomförande av NRP-planen. Malmö kommun (Malmö stad), Mora kommun, Umeå kommun och Örnsköldsviks kommun samt Kommunförbundet Jämtland Härjedalen och Norrbottens kommuner menar att en platsbaserad utgångspunkt är viktig för effektivitet, träffsäkerhet och legitimitet.

Göteborgs kommun (Göteborgs stad), Halmstads kommun, Kungsbacka kommun, Malmö stad, Stockholms kommun (Stockholms stad) och Östersunds kommun samt Kommunförbundet Jämtland Härjedalen och Norrbottens kommuner, efterfrågar obligatoriska regionala eller territoriella kapitel i NRP-planen. Västerås kommun (Västerås stad) anser att det bör finnas skrivningar om krav på en konstruktiv och kontinuerlig dialog med regional och lokal nivå om att utformningen av NRP-planen. Göteborgs stad och Malmö stad efterfrågar även obligatoriska urbana kapitel, alternativt att det urbana perspektivet inkluderas i övriga sektorskapitel.

Mora kommun och Skellefteå kommun anser att ansvar för programmering, genomförande och uppföljning bör ligga på regional nivå (NUTS 2-nivå).

Halmstads kommun efterfrågar öronmärkta medel till Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) för att säkerställa en rättvis och transparent fördelning av medel. Skellefteå kommun, Umeå kommun och Östersunds kommun samt Kommunförbundet Jämtland Härjedalen och Norrbottens kommuner efterfrågar öronmärkta medel till glesbefolkade områden i norra Sverige. Göteborg stad, Malmö stad och Umeå kommun efterfrågar öronmärkta medel till hållbar stadsutveckling.

Halmstads kommun, Kungsbacka kommun, Lessebo kommun, Malmö stad, Stockholms stad och Örnsköldsviks kommun samt Kommunförbundet Jämtland Härjedalen och Norrbottens kommuner ifrågasätter den prestationsbaserade modellen. Majoriteten av de nämnda kommunerna ser positivt på förslaget ambition till förenklingar och minskad administrativ börda. Kritiken fokuserar främst på risken att modellen i praktiken riskerar att leda till ökad administration. En återkommande synpunkt är att risken för att mål inte uppnås bör hanteras på nationell eller programnivå, snarare än på projektnivå, då det annars riskerar att missgynna mindre aktörer. Ytterligare en återkommande synpunkt är att modellen riskerar att leda till att innovativa och långsiktiga projekt bortprioriteras till förmån för insatser med mer förutsägbara resultat.

Halmstads kommun, Malmö stad, Stockholms stad och Örnsköldsviks kommun samt Kommunförbundet Jämtland Härjedalen och Norrbottens kommuner, lyfter behovet av flexibilitetsmekanismer som bättre tar hänsyn till lokala förutsättningar och projekt med långsiktiga perspektiv. Örnsköldsviks kommun och Norrbottens kommuner efterfrågar därtill alternativa finansieringsformer. Kommunförbundet Jämtland Härjedalen ifrågasätter även förslaget om ändrade återtaganderegler (även kallad N+10 månader eller N+1-regeln) då det riskerar att försvåra deltagandet för mindre och innovativa projekt.

Skellefteå kommun och Stockholms stad samt Kommunförbundet Jämtland Härjedalen ser kritiskt på den föreslagna medfinansieringen från EU. Skellefteå kommun samt Kommunförbundet Jämtland Härjedalen efterfrågar EU-medfinansiering på 50 procent för mer utvecklade regioner. Stockholms stad efterfrågar tydlighet i hur staten avser att uppfylla den ökade nationella medfinansieringen och hur det påverkar förväntningarna på kommuner och andra lokala aktörer.

Malmö stad och Stockholms stad anser att beloppet för det föreslagna flexibilitetsbeloppet är för högt och efterfrågar förtydliganden kring hur och när dessa ska aktiveras. Malmö stad befarar även att förslaget riskerar att leda till ökad centralisering. Malmö stad anser att även införandet av EU-faciliteten riskerar att leda till ökad centralisering. Göteborgs stad efterfrågar förtydliganden kring vilka delar av EU-faciliteten som ska omfattas av respektive förvaltningsmodell: direkt, indirekt och delad förvaltning.

Lunds kommun samt Kommunförbundet Jämtland Härjedalen betonar vikten av att nationella finansieringsregelverk är kompatibla med EU-regelverket. Skellefteå kommun ifrågasätter hur den föreslagna strukturen ska kunna samexistera med de landspecifika rekommendationerna.

Skellefteå kommun anser att det bör finnas skrivningar om regionala styrkeområden, och att smart specialisering utifrån ett ”bottom-up-perspektiv” fortsatt bör inkluderas. Stockholms stad anser att det bör finnas öronmärkning för och en tydligare definition av sociala frågor och hållbarhetsarbete. Storumans kommun anser att det är positivt att Northern Sparsely Populated Area (NSPA) fortsatt utpekas. Norsjö kommun konstaterar att förslaget påverkar norra Sveriges möjligheter att utvecklas och ta del av fondens möjligheter. Göteborgs stad anser att det bör finnas en kontinuitetsplan i förordningen för att säkerställa att lokal nivå får tillgång till EU-medel, i de fall då nationell nivå och kommissionen inte kan komma överens om NRP-planen.

Östersunds kommun uttrycker sig negativa till det minskade anslaget i budgeten till GJP och poängterar att nationell planering riskerar ett syddligt fokus och därmed missgynna produktion i hela landet. Vidare noterar Gislaved kommun att betoningen på ”jordbruksföretag” i förordningen riskerar att marginalisera övrigt näringsliv på landsbygden.

Kommunförbundet Jämtland Härjedalen välkomnar möjligheten till fortsatt LEADER-arbete. Lessebo kommun framhåller vikten av att LEADER även fortsättningsvis ges stöd, att metoden kan tillämpas i mindre tätorter och att det finns flexibilitet i hur den används. Skellefteå kommun anser att LEADER bör breddas så det inte enbart innefattar jordbruksfrågor, för att möta de komplexa behov som finns i olika lokala och regionala sammanhang.

2.3 Regioner

Samtliga regioner framhåller att förslaget bättre behöver säkerställa flernivåstyrning, partnerskapsprincipen och en platsbaserad utgångspunkt. Subsidiaritetsprincipen lyfts fram som viktigt för att insatser ska få genomslag. Samtliga regionerna lyfter en oro över att den nya fondstrukturen, en plan per land, bidrar till en centralisering och minskar det lokala och regionala inflytandet. En stor majoritet av regionerna efterfrågar bindande skrivningar i förordningen som säkerställer det regionala inflytandet i hela processen: planering, genomförande och utvärdering. Samtliga regionerna betonar vikten av det lokala inflytandet för att genomförandet ska vara effektivt och relevant i relation till regionala behov. Ett sätt att ta hänsyn till de regionala förutsättningarna och säkerställa det regionala inflytandet föreslås vara regionala kapitel. En stor majoritet av regionerna efterfrågar att regionala eller territoriella kapitel bör vara obligatoriska i de nationella och regionala partnerskapsplanerna.

Positiva synpunkter som lyfts är förslagens förenklingsambitioner, minskad administration, ökad flexibilitet och möjligheten till synergier mellan fonder. Region Västmanland, Region Örebro län och Region Östergötland är positiva till att förslaget ger möjlighet till synergier mellan ERUF och Europeiska socialfonden+ (ESF+). Samtidigt lyfter majoriteten av regionerna risker med att flera fonder samlas under en nationell plan. Det regionerna menar är att medel för regional utveckling riskerar att trängas undan i förmån för andra politikområden.

Flera regioner, däribland Region Blekinge, Region Halland, Region Kalmar län, Region Kronoberg, Region Västerbotten, Region Västmanland, Region Örebro län och Region Östergötland samt SKR, är kritiska till avsaknaden av regionala styrkeområden i förslaget och områden av särskild betydelse för den regionala utvecklingen som ett villkor kopplat till smart specialisering. Smart specialisering lyfts fram som ett effektivt verktyg för regional innovations- och konkurrenskraft. Region Blekinge, Region Gotland, Region Jämtland Härjedalen, Region Kronoberg, Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala och Region Västerbotten vill se en fortsatt inkludering av smart specialisering men anser att förslaget riskerar att försvaga verktyget. Region Skåne lyfter att genom smart specialisering kan ERUF fungera som en inkörsport till spetsprogram som Konkurrenskraftsfonden och det framtida Forsknings- och innovationsprogrammet (FP10).

Region Blekinge, Region Dalarna, Region Jämtland Härjedalen, Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Kronoberg, Region Skåne, Region Värmland och Region Västernorrland samt SKR önskar öronmärkta medel för samtliga regionkategorier i artikel 22 i NRP-förordningen, inkluderat övergångsregioner och mer utvecklade regioner. Region Jämtland Härjedalen, Region Norrbotten, Region Västerbotten och Region Västernorrland samt SKR lyfter en oro över avsaknaden av gleshetsmedel och önskar öronmärkta medel för de nordliga glesbefolkade regionerna. Region Gotland lyfter att ö- och skärgårdsperspektivet behöver stärkas i NRP-planen för att undvika orättvisa konkurrensvillkor. Flera regioner frågar på vilken nivå genomförandet av planen kommer ske. Region Jönköpings län och Region Västerbotten anser att NUTS 2-nivå är lämplig för strukturen i NRP-planen. Region Blekinge, Region Västmanland och Region Östergötland lyfter att de vill kunna samverka även utanför NUTS 2-nivån.

Majoriteten av regionerna uttrycker kritik mot den prestationsbaserade utbetalningsmodellen. Kritiken fokuserar främst på att modellen inte tydliggör vem som bär risken om delmål inte uppfylls. Återkommande synpunkter bland regionerna är att risken bör placeras på nationell eller programnivå, snarare än på projektnivå. Kritiken fokuserar också på att striktare återtaganderegler riskerar att bortprioritera innovativa och långsiktiga projekt till förmån för projekt med redan kända resultat. Västra Götalandsregionen lyfter även en risk att modellen ökar den administrativa bördan, särskilt för mindre aktörer. Region Blekinge lyfter att modellen inte är kompatibel med en kostnadsbaserad medfinansiering. Region Gotland och Region Kalmar län ser positivt på ambitionen att förenkla redovisning genom enhetskostnader, klumpsummor och schablonbelopp.

Majoriteten av regionerna ser kritiskt på att indikatorerna främst är utformade på nationell nivå. Regionerna ser behov av indikatorer som fångar den regionala och lokala dimensionen av genomförandet. För att säkerställa att prestation och resultat bedöms utifrån plastbaserad kontext är det därför viktigt att regionerna får inflytande över utformandet av indikatorerna.

Kritik riktas även mot EU-medfinansieringsnivåerna. Flera regioner, däribland Region Gotland, Region Halland, Region Jönköpings län, Region Kalmar län och Region Skåne framhåller att kommuner och regioner står för en stor del av medfinansieringen och att minskade EU-medel riskerar att

försvaga uppväxlingseffekten av insatserna. Region Jämtland Härjedalen, Region Västernorrland och Region Västerbotten vill se att EU-medfinansieringsgraden uppgår till 50 procent för mer utvecklade regioner. SKR anser att EU-medfinansieringsnivå på 40 procent är för låg.

Majoriteten av regionerna är kritiska till det föreslagna flexibilitetsbeloppet på 25 procent. Återkommande synpunkter på flexibilitetsbeloppet är att det råder oklarheter kring hur och när medel ska aktiveras samt att det skapar osäkerhet i planering av utvecklingsinsatser. Region Jämtland Härjedalen, Region Norrbotten, Region Västerbotten och Region Västernorrland önskar att det föreslagna flexibilitetsbeloppet begränsas till max 10 procent. Region Skåne, Region Västmanland och Västra Götalandsregionen lyfter även en oro över att inrättandet av EU-faciliteten i artikel 26 i NRP-förordningen leder till ökad centralisering och minskat regionalt inflytande. Tydliga regler för användning samt transparens efterfrågas. Region Gotland ser positivt på EU-faciliteten för transnationella projekt och som krisreserv men understryker att olika utvecklingsaktörer måste kunna söka medel i transnationella projekt.

Region Blekinge, Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Skåne, Region Sörmland, Region Västernorrland, Region Västmanland och Region Örebro län samt SKR anser att öronmärkningen till miljö- och klimatmål måste kopplas till interventionstyper och inte till specifika mål. Detta för att undvika inlåsnings effekter. Nämnda regioner anser att miljö- och klimatmål behöver vara breda och mätas utifrån interventioner snarare än att sätta en procentsats i den totala budgeten. Region Kronoberg anser att öronmärkningen på 43 procent till miljö- och klimatåtgärder är för hög och riskerar att skapa begränsningar i genomförandet. Region Uppsala välkomnar öronmärkningen till klimat- och miljöåtgärder men anser att målen kan uppfattas som abstrakta och försvårande krav.

Region Jämtland Härjedalen anser att det är problematiskt att förslaget begränsar insatser inom LEADER till jordbruksrelaterade åtgärder utan ska kunna tillämpas i bredare bemärkelse. Region Jämtland Härjedalen framhåller även att det skulle vara intressant att undersöka hur det samiska samhällets aktörer skulle kunna använda LEADER som ett verktyg att främja samisk ekonomisk utveckling. Region Halland lyfter vikten av att LEADER fortsatt har en öronmärkning i regelverket.

2.4 Länsstyrelser

Länsstyrelserna gör ett gemensamt yttrande. Länsstyrelserna ser positivt på möjligheterna till bättre samordning och synergier med den nya fondstrukturen. Länsstyrelser betonar vikten av att genomförandet av EU:s gemensamma jordbrukspolitik ska stödja lantbruk i hela Sverige och att politiken därmed bör utformas med hänsyn till regionala förutsättningar vad gäller stödnivåer och villkor för stödsökande. Vidare poängterar länsstyrelserna att stödsystemet med fördel kan utvecklas i beredskapssyfte och med möjligheten att justeras efter eventuella omvärldsförändringar. Länsstyrelserna ser att stöden bör utformas så att även mindre gårdar kan uppnå lönsamhet. Länsstyrelserna ser positivt på att förordningarna inte är särskilt detaljerade, vilket även bör fortsätta gälla för Sveriges eget arbete med att ta fram förordningar och föreskrifter. Länsstyrelserna betonar vikten av partnerskapsprincipen i förberedelser och genomförande av NRP-planen och menar att den regionala nivån måste involveras för att fånga de regionala skillnaderna.

Samtliga länsstyrelser anser att förenklade kostnadsalternativ (FKA) för mindre utbetalningar innebär potentiella förenklingar, givet möjligheten att justera FKA under programperioden för att följa kostnadsutvecklingen och anpassning utefter olika grupper och regionala skillnader. Länsstyrelserna påtalar att förändringen om handläggningstider för utbetalningar på 80 dagar är en skärpning och en förändring i rätt riktning. En nyckel för att målet om handläggningstiderna är just de obligatoriska förenklade kostnadsalternativen. För verklig förenkling behöver kraven på redovisning kopplat till utbetalning förändras. Det är viktigt att sekundärlagstiftningen inte motarbetar kommissionens ambition om förenkling.

Utöver det gemensamma yttrandet lämnar ett fåtal länsstyrelser enskilda kommentarer. Länsstyrelsen i Västerbottens län noterar att förmånstagare av LEADER-ersättning inte ska begränsas till enbart jordbrukare utan Sverige bör driva linjen att LEADER ska finnas i hela landet. Länsstyrelsen i Kronobergs län lyfter att det är viktigt med en bra definition av ”aktiv lantbrukare” för att minska inlåsningseffekten för unga och äldre som vill utveckla sin livsmedelsproduktion.

Länsstyrelsen i Hallands län ser risker med att paketera många fonder ihop och menar att fokuset på säkerhet och konkurrens riskerar regionala satsningar. Länsstyrelsen påpekar att Konkurrenskraftsfonden förväntas ta

tillvara de stora företagen medan de små väntas hänvisas till sammanhållningspolitikens fonder.

Länsstyrelsen i Hallands län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län ser en tydlig inriktning mot centralisering med en nationell sammanslagning. Länsstyrelsen i Hallands län anser att förslaget behöver bearbetas vidare för att säkerställa flernivåstyrelse och de regionala perspektiven. Länsstyrelsen i Västra Götalands län betonar vikten av att det regionala perspektivet även säkerställs inom ramen för EU-faciliteten. Vidare anser Länsstyrelsen i Hallands län att det bör vara krav på regionala kapitel i NRP-planen. Länsstyrelsen i Västra Götalands län ser positivt på att förslaget möjliggör för regionala kapitel i NRP-planen.

Länsstyrelsen i Värmlands län framhåller vikten av att förordningarna ger goda förutsättningar för gränsregional samverkan, vilket är viktigt för ett gränsläns attraktivitet och konkurrenskraft. Länsstyrelsen i Västernorrlands län anser att förslaget saknar tillräckliga bestämmelser för regioner med gles befolkning och stora avstånd.

Länsstyrelsen i Västerbottens län lyfter frågetecken kring det praktiska genomförandet, där utbetalningar baserat på milstolpar riskerar att styra bort från det resultatfokus som eftersträvas. Länsstyrelsen i Västerbottens län och Länsstyrelsen i Östergötlands län påpekar att de föreslagna förenklingarna måste få genomslag i hela systemet, även stödmottagarna. Länsstyrelsen i Östergötlands län menar vidare att regelverket bör utformas så att stödsökande möter färre och tydligare krav, snabba processer och förutsägbara handläggningstider. Vidare anser Länsstyrelsen i Västerbottens län att ansvarsfördelningen mellan medlemsstaten och förvaltande myndighet behöver förtydligas i artikel 51 och 58 i NRP-förordningen, så att det inte läggs på fler lager av kontroll och dubbelarbete. Länsstyrelsen i Västernorrlands län önskar införa ett krav på att små aktörer ges möjlighet till förenklade ansöknings- och redovisningsvillkor då de annars riskerar hamna i skymundan i det prestationsstyrda regelverket. Länsstyrelsen i Norrbottens län önskar förtydligande om vilka artiklar i NRP-förordningen som specifikt berör Interreg.

2.5 Myndigheter

Majoriteten av myndigheterna är övergripande positiva till förslaget och dess övergripande ambitioner, men lyfter oklarheter och genomföranderisker.

Bland de positiva synpunkterna som lyfts nämns ambitioner till förenklingar, minskad administrativ börda, ökad flexibilitet och förbättrad samordning. Flera myndigheter framhåller behovet av att deras roll tydliggörs i utformningen av NRP-planen samt att de involveras i ett tidigt skede av planeringsprocessen. Myndigheterna betonar att deras kompetens och erfarenhet är av betydelse för både utformningen och genomförandet av planen, vilket ytterligare understryker vikten av ett tidigt deltagande.

Kustbevakningen, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Statens jordbruksverk och Vinnova ser risker med att slå samman flera politikområden under en fond. Bland insatserna återfinns oro kring att detta riskerar att bortprioritera politikområden på grund av den ökade konkurrensen och bristen på öronmärkta medel.

Ekobrottsmyndigheten, Havs- och vattenmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) och Tillväxtverket är kritiska till den prestationsbaserade modellen. Bland myndigheternas svar återkommer frågor gällande hur rapportering och kontroll ska gå till, hur delmål ska formuleras samt hur ärenden där delmål inte uppnåtts ska hanteras. En återkommande synpunkt är att eftersträlvade förenklingar inte bör ske på bekostnad av tillräckliga kontrollmöjligheter eller stödmottagarnas förutsättningar. Myndigheterna betonar därför behovet av tydliga och lättillgängliga regler som bidrar till ökad förståelse och effektivitet. Migrationsverket, Polismyndigheten och Svenska ESF-rådet lyfter frågor och farhågor kring hur den resultatbaserade modellen ska tillämpas inom deras respektive politikområden.

Ekobrottsmyndigheten betonar särskilt kontroll, riskhantering och brottsförebyggande som en förutsättning för legitimitet och skydd av EU:s medel. Vidare framhålls att den nya modellen inte får utformas på ett sätt som missgynnar mindre och mer innovativa projekt. Verket för Innovationssystem (Vinnova) är i grunden positiv till resultatfokuset men betonar att prestationsmodellen måste utformas så att den inte hämmar innovation eller flyttar över oproportionerlig risk till aktörer.

Migrationsverket och Tillväxtverket ser även utmaningar med återtaganderegler. Migrationsverket ser risker med att medlemsstaterna får kortare tid att använda medlen då det ökar sårbarheten för förseningar. Tillväxtverket efterfrågar förtydliganden om revision enbart kommer göras efter resultat.

Ekobrottsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten, Statens jordbruksverk, Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket lyfter särskilt farhågor med IT-system kopplat till den prestationsbaserade modellen. Myndigheterna befarar att det nya genomföranderamverket, med regleringar kring uppföljning och rapportering, ställer höga krav på IT-system och hantering. Särskilt Migrationsverket, Polismyndigheten, Statens jordbruksverk, Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket lyfter att nya eller anpassade IT-system kommer att krävas för rapportering, interoperabilitet, datainsamling och resultatredovisning. Mot denna bakgrund befarar myndigheterna för att administrationen riskerar att öka eller förflyttas till nationell nivå, och därmed öka komplexiteten och kostnaderna.

Myndigheterna pekar på att kommissionens förslag kommer att ställa höga krav på samordningen på nationell nivå. Svenska ESF-rådet betonar att en övergripande fond kräver samordning mellan förvaltande myndigheter och att samordningen behöver påbörjas tidigt, samt att framtagandet av planen i Sverige bör samordnas. Havs- och vattenmyndigheten lyfter på motsvarande sätt att den nya strukturen kräver stark samordning mellan myndigheter och funktioner samt tydlig styrning och ett tydligt ramverk för arbetet. Tillväxtverket understryker behovet av samordning i både framtagande och genomförande och pekar även på att en nationell samordningsfunktion skulle kunna inrättas. Statens jordbruksverk kopplar särskilt samordningsbehovet till genomförandets praktiska förutsättningar, vilket förutsätter nära samordning mellan berörda förvaltande myndigheter och den samordnande myndigheten. Polismyndigheten menar att den nya strukturen riskerar att öka komplexiteten och skapa gråzoner i ansvarsfördelningen när en samordnande myndighet införs, särskilt om funktioner fördelas på flera myndigheter. Även Naturvårdsverket pekar på vikten av tydlighet i roller för att arbetet ska kunna bedrivas samordnat och sammanhållet.

Myndigheterna lyfter därutöver särskilt behovet av tidiga utpekanden av ansvariga funktioner. Post- och telestyrelsen framhåller att det redan i ett tidigt skede bör utses en nationellt ansvarig myndighet för hantering och harmonisering av data, så att den kan involveras i delar av förordningen som rör lagring, säkerhet och delning av data. Tillväxtverket betonar att det är kort om tid till 2028 och att tilltänkta förvaltande myndigheter därför behöver få uppdrag i god tid för att kunna förbereda sig. Tillväxtverket uttrycker att myndigheten själv är väl lämpad som samordnande myndighet.

Svenska ESF-rådet avstyrker däremot förslaget om att en förvaltningsmyndighet får det samordnande ansvaret. Statens jordbruksverk anger att det är angeläget att en samordnande myndighet pekas ut så snart som möjligt, samtidigt som myndigheten framhåller vikten av att beakta beroenden och behovet av nära samarbete med andra centrala funktioner. Svenska ESF-rådet anser att Regeringskansliet bör ha rollen som samordnande myndighet. Migrationsverket lyfter att det finns ett fortsatt behov av att tydliggöra ansvarsfördelningen och samordning mellan förvaltande- och samordnande myndigheter, utbetalningsorgan och revisionsmyndigheter, och att Sverige så tidigt som möjligt bör välja hur NRP-planen ska utformas, utse ansvariga myndigheter och initiera det förberedande arbetet.

Energimyndigheten, Havs- och vattenmyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Tullverket och Vinnova är kritiska till den föreslagna nivån på EU-medfinansiering. Bland instanserna finns en samstämmighet i att de låga nivåerna riskerar att minska aktörers möjlighet och vilja att söka medel, därför efterfrågar insatserna en högre medfinansiering från EU. Särskilt Migrationsverket argumenterar för fortsatta möjligheter till 100 procent EU-medfinansiering för driftstöd.

Havs- och vattenmyndigheten, Polismyndigheten och Tillväxtverket anser även att regelverket kring EU-faciliteten behöver preciseras.

Kustbevakningen ser positivt på förordningens förslag angående flexibilitetsbeloppet på 25 procent. Svenska ESF-rådet avstyrker däremot förslaget då de befarar att det kan leda till inlåsnings effekter. Livsmedelsverket efterfrågar ytterligare flexibilitet i artikel 34 i NRP-förordningen, så att även andra aktörer inom livsmedelskedjan kan omfattas av flexibilitetsbeloppet.

Migrationsverket, Polismyndigheten, Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket är kritiska till sänkningen av tekniskt bistånd.

Tillväxtverket rekommenderar att NRP-planen innehåller så få kapitel som möjligt för att undvika inlåsnings effekter. Vinnova motsätter sig förslag om regionala kapitel och argumenterar för att det leder till inlåsnings effekter. Vinnova föreslår i stället tematiska kapitel för regional tillväxt och innovation.

Havs- och vattenmyndigheten anser att EU:s havspolitik bör läggas till som ett eget allmänt mål i artikel 2 i NRP-förordningen, och att målen för jordbruk i artikel 3 även bör gälla för fiskeri och vattenbrukssektorn. Havs- och vattenmyndigheten efterfrågar tydligare inkludering av fiskeri och vattenbruksfrågor i förordningen. Kustbevakningen ser positivt på skrivningarna i artikel 2 och 3 i NRP-förordningen, men vill förtydliga att formuleringen om att stödja unionens försvarsförmåga i alla regioner även bör gälla kritisk undervattenstruktur. Migrationsverket efterfrågar särskilda skrivningar avseende migrationsområdet i de allmänna och specifika målen i artikel 2 och 3 i NRP-förordningen. Polismyndigheten ser en otydlighet i definitionerna för generella och specifika mål. Detta menar Polismyndigheten kan försvåra programmeringslogiken då inre säkerhet och gränsförvaltning samt visering kommer utgöra varsitt kapitel inom NRP-planen.

Energimyndigheten ser positivt på 43 procent öronmärkningen till klimat- och miljömål och betonar vikten av att NRP-planen utformas på så sätt att målen genomsyrar alla delar. Naturvårdsverket ser positivt på mål inom klimat och miljö, men förslår att det i stället bör hänvisas till annan gällande lagstiftning för att undvika komplexa målkonstruktioner. Havs- och vattenmyndigheten anser att det fortsatt bör finnas öronmärkta medel för fiskerikontroll och datainsamling. Havs- och vattenmyndigheten framhåller att det finns en risk för varierande kontrollnivåer mellan medlemsstater, försämrad harmonisering och sämre förutsättningar för långsiktig planering och uppföljning om dessa inte får tydlig finansiering och styrning.

Kustbevakningen ser gärna att stöd till kontrollåtgärder och datainsamling inom fiske säkerställs och inte konkurrerar med övriga områden. Naturvårdsverket efterfrågar öronmärkta medel för klimat- och miljöåtgärder inom GJP. Svenska ESF-rådet tillstyrker att minst 14 procent av finansieringsramen, med vissa undantag, avsätts för sociala mål. Enligt Svenska ESF-rådet finns det administrativa fördelar med att hantera sociala mål i ett separat kapitel.

Post- och telestyrelsen lyfter att NRP-planen bör ta hänsyn till geografiska utmaningar, exempelvis kan dispens ges till områden där infrastruktur ska byggas över långa geografiska sträckor. Tillväxtverket anser att det bör finnas en tydlig gleshetsprioritet i NRP-planen kopplat till nordligt glesbefolkade områden.

Havs- och vattenmyndigheten ser utmaningar med tidsplanen för att lämna in NRP-planen med tanke på bredden. Migrationsverket bedömer däremot att de förändringar som krävs är hanterbara inom tidsramen som ges.

Vetenskapsrådet välkomnar referenser till kompetensförsörjning och livslångt lärande, men efterfrågar att en bredare förståelse av hur resultaten av forskning och innovation kan omsättas i samhället tydligare uttrycks i förslagen. Vetenskapsrådet uttrycker sig positivt angående förslagens tvärssektoriella perspektiv på jordbrukssektorn.

Naturvårdsverket efterfrågar ökad finansiering till skydd, skötsel och restaurering av natur och uttrycker oro över att uppdelning av LIFE-program suddar ut viktiga synergier. Statens jordbruksverk noterar att LEADER saknar öronmärkning. Statens jordbruksverk anser att den nuvarande kopplingen mellan resultat och utgifter bör vara tillräcklig även i kommande period, utan att resultatbaserat finansiellt flöde behöver införas.

Migrationsverket konstaterar att det regionala perspektivet på nationell bidragsnivå inte är rimligt eller eftertraktat för de åtgärder och insatser som görs inom migrationsområdet. Detsamma gäller de övergripande reglerna för NRP-planen.

Brottsförebyggande rådet anser att förslaget innebär stora förändringar och är ännu inte helt insatt vad det mer konkret kommer att innebära för myndigheten. Riksantikvarieämbetet påtalar också att myndigheten i nuläget inte kan bedöma eller konstatera vilka effekter genomförandet kommer att få för kulturmiljöarbetets finansiering.

2.6 Universitet

Linköpings universitet, Mittuniversitetet, Sveriges Lantbruksuniversitet och Örebro universitet ser positivt på förenklingar, flexibilitet och minskad administration. Sveriges Lantbruksuniversitet och Örebro universitet bedömer att förslaget är omfattande och dess konsekvenser svårbedömda och att det därför finns oklarheter i hur förändringen påverkar verksamheter.

Linköpings universitet är positiva till att integrera konkurrenskraftsfonden och Europauniversitetsinitiativet i partnerskapsavtal och programplanering i fondstrukturen för att skapa synergier som främjar långsiktig konkurrenskraft. Linköpings universitet understryker vikten av att främja

synergier mellan de regionala fonderna och de andra EU-programmen så som Horisont Europa och Erasmus+, för att maximera effekten av investeringar i forskning, innovation och utbildning samt europeiskt mervärde.

Sveriges Lantbruksuniversitet lyfter oklarheter kring hur fiskeripolitikens stöd kommer att hanteras och hur omfattande det är och lyfter att det krävs att beslut bygger på solid kunskap om miljö och dess ekosystemtjänster. Sveriges Lantbruksuniversitet poängterar att långsiktigt och tydlig öronmärkning för datainsamling är nödvändig för att säkerställa fiskerifrågors prioritet. Mittuniversitetet ser oroande på att de tidigare garanterade gleshetsmedlena tas bort då mycket av den forskning som sker på regional nivå sker med hjälp av dessa medel. Mittuniversitetet vill också se en öronmärkning av medel till mer utvecklade regioner.

Linköpings universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet och Mittuniversitetet lyfter vikten av partnerskapsprincipen i processen av NRP-planen. Örebro universitet påpekar att risken för att kunskaper på regional och lokal nivå förbises ökar när inflytandet flyttas mer åt den nationella nivån. Örebro universitet menar därför att subsidiaritetsprincipen är viktig att ta hänsyn till i utformningen och genomförandet av förslaget samt att NRP-planen har tydliga rutiner för insyn. Mittuniversitetet ser en risk med att regionala frågor prioriteras ned till förmån för nationella behov vid en gemensam nationell plan. Mittuniversitetet lyfter också att det regionala och lokala inflytandet samt den plastbaserade ansatsen riskerar att gå förlorad i förslaget. Nivåförändringen riskerar att försvaga lokalt engagemang och Mittuniversitetet förordar därför samråd i beslutsfattande (partnerskap).

Mittuniversitetet ser risker med den prestationsbaserade modellen. Kritiken fokuserar på att modellen blir utmanande för små företag samt risken att hämma innovation. Sveriges Lantbruksuniversitet bedömer att den föreslagna EU-faciliteten kan bli viktig för effektiv förändringsberedskap.

2.7 Gränsregionala aktörer

Alla fem gränsregionala aktörer välkomnar förslaget och dess ambition, men lyfter genomföranderisker. Bland de positiva synpunkterna återfinns ambitioner till förenklingar, förstärkt koordinering och minskad administrativ börda. Samtliga instanser lyfter däremot risker till centralisering och nationalisering, bland annat till följd av att förslaget innebär en plan per

land. Instanserna betonar därför vikten av att säkerställa sammanhållningspolitikens kärnprinciper. Bland argumenten för att säkerställa dessa principer lyfts bland annat betydelsen av en platsbaserad utgångspunkt för legitimitet, effektivitet och genomslag.

Europaforum Norra Sverige, Euroregion Baltic, Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen och Nordkalotträdet efterfrågar obligatoriska regionala eller territoriella kapitel i NRP-planen för att ytterligare säkerställa det regionala inflytandet. Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen, Nordkalotträdet och Svinesundskommittén anser även att det är viktigt att stärka gränsregionernas roll i NRP-planen.

Europaforum Norra Sverige och Nordkalotträdet efterfrågar öronmärkta medel till glesa områden i Norra Sverige. Euroregion Baltic efterfrågar öronmärka medel för andra regionkategorier än enbart mindre utvecklade regioner.

Europaforum Norra Sverige, Euroregion Baltic, Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen och Nordkalotträdet lyfter risker med den prestationsbaserade modellen. Europaforum Norra Sverige stödjer ambitionen till resultatbaserad finansiering. Bland kritiken återfinns dock oro kring att mindre och innovativa aktörer kommer att missgynnas, samt att modellen riskerar att misslyckas i gränsöverskridande sammanhang. Därför efterfrågar instanserna flexibilitet i genomförandemodellen, särskilt efter gränsöverskridande samarbeten. Euroregion Baltic vill även behålla nuvarande återtaganderegler.

Europaforum Norra Sverige och Euroregion Baltic vill se en fortsatt inkludering av smart specialisering i NRP-planen. Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen och Svinesundskommittén anser att regeringen i förhandlingsarbetet fortsatt bör stödja Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE Digital) och fokusera på barriärlösande insatser, långsiktighet och harmoniserande regelverk för att minimera gränshinder. Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen betonar särskilt vikten av att det finns en direkt koppling mellan EU-finansiering och nationella prioriteringar. Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen anser dessutom att medfinansieringen från EU inom ERUF och ESF+ bör uppgå till 50 procent för mer utvecklade regioner. Euroregion Baltic anser att det föreslagna

flexibilitetsbeloppet är alltför högt, samt att dess outnyttjade pengar bör överföras till sammanhållningspolitiken.

Euroregion Baltic ser kritiskt på att kommissionens förslag omdefinierar LEADER till att i huvudsak bara omfatta jord- och skogsbruksrelaterade åtgärder. Euroregion Baltic anser att öronmärkningen till LEADER bör behållas på minst 5 procent.

2.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer

Samtliga bransch- och näringslivsorganisationer, med undantag för Landsorganisationen i Sverige (LO), välkomnar förslaget och dess ambition. Svenska akademikers centralorganisation (Saco) välkomnar särskilt fondens inriktning på motståndskraft, en stärkt inre marknad, innovation och grön omställning. Svenskt näringsliv och Företagarna välkomnar särskilt fokuset på konkurrenskraft. LO avstyrker förslaget att slå ihop flera fonder. LO anser att en sammanslagning av ERUF och ESF+ hade varit en tillräckligt stor förändring. LO anser att förslaget har för stort omfång och riskerar att öka administrationen för medlemsstater utan ökad samhällsnytta och komplementaritet mellan fonderna.

Coompanion, Företagarna, Saco, Svenskt Näringsliv och Teknikföretagen är i huvudsak positiva till ambitionen att samla fonderna i en mer sammanhållen struktur. Coompanion, Företagarna Svenskt Näringsliv och Teknikföretagen framhåller samtidigt, med något olika betoning, att förenklingarna måste få genomslag hos de aktörer som söker och använder stöden, särskilt mindre aktörer och små och medelstora företag. Företagarna menar dessutom, i likhet med LO, att det föreslagna ramverket riskerar att i praktiken leda till ökad byråkrati snarare än verklig förenkling.

Coompanion, LO och Saco menar att förslaget riskerar att leda till centralisering. Instanserna förespråkar därför regionalt och lokalt inflytande. LO betonar dessutom vikten av subsidiaritetsprincipen. Coompanion, Fremia, LO, Svenskt näringsliv, Teknikföretagen, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), och Visita betonar vikten av att partnerskap med aktörer utöver regioner, kommuner med mera. Bland de aktörer som instanserna anser bör inkluderas i processen och genomförandet av NRP-planen finns representanter från civilsamhället, arbetsmarknaden, de sociala partnerna, näringslivet och turismsektorn.

Coompanion, Fremia, Företagarna och LO ser till viss del potential i den föreslagna prestationsbaserade modellen, men betonar vikten av att ett sådant system måste vara balanserat och enkelt att använda. Bland instanserna uttrycks en oro för att mindre, utsatta och innovativa aktörer kan få svårare att delta i samma omfattning som tidigare, vilket kan leda till att strukturen missgynnar dessa grupper. Coompanion framhåller också att risken för att delmål och mål inte uppnås inte bör läggas på projektnivå. LO anser att det bör finnas undantag från den prestationsmodellen, särskilt för sociala projekt där mätbara milstolpar inte kan fånga kvaliteten.

Fremia betonar vikten av att samfinansieringskraven måste utformas på så sätt att idéburna och små aktörer har möjlighet att medverka. Coompanion anser att förslaget är otillräckligt för att främja sammanhållning, konkurrenskraft och resiliens för nuvarande och framtida utmaningar. Företagarna välkomnar det övergripande syftet men är kritiska till förslaget expansiva inriktning och ökade budget. Företagarna anser att EU bör koncentrera sina resurser till kärnuppgifter som medlemsstater inte kan lösa på egen hand. Saco ser risker med att långsiktiga strukturella problem missgynnas.

LO och TCO ser risker med att integrera ESF+ i en bredare fond. Instanserna framhåller att ESF+-medel behöver specificeras och öronmärkas i förordningen. TCO framhåller även att öronmärkningen på 0,25 procent till kapacitetsuppbyggnad hos arbetsmarknadens parter bör kvarstå. Saco lyfter att särskilt ESF+ och ERUF bör behålla sina syften.

LO efterfrågar regionala kapitel i NRP-planen för att säkerställa flernivåstyrning, partnerskap och subsidiaritet. Dessutom anser LO att det bör genomföras strukturerade trepartssamråd på både nationell och regional NUTS 2-nivå.

Coompanion anser att Sverige bör utnyttja schabloner, klumpsummor och finansiering som inte är kopplad till kostnader som förstahandsval där det är lämpligt för att minska administrationen, särskilt för små aktörer inom den sociala ekonomin. Fremia anser även att Sverige bör slå fast att förenklade kostnadsmodeller, exempelvis schabloner och klumpsummor används där det är möjligt att undvika överimplementering av regler nationellt.

Fremia stödjer idén om EU-faciliteten men den behöver tydliga transparenskrav och konsekvensbedömningar av hur större budgetomfördelningar kan påverka planerade sociala investeringar.

Visita välkomnar att turism uttryckligen nämns som ett stödberättigat område. Visita betonar vikten av att skrivningen om hållbar turism kvarstår och förblir ett prioriterat område i genomförande av NRP-planen.

Svenskt näringsliv påpekar att den förvaltande myndigheten måste skiljas från den granskande och godkännande myndigheten. TCO påpekar att utbetalning av samtliga EU-medel bör kopplas till efterlevnaden av EU-fördragen och rättsstatsprincipen.

Svenskt näringsliv påpekar dessutom att utformning av stöd inom NRP-planen bör vara teknik- och konkurrensneutrala och förenliga med EU:s statsstödsregler. Teknikföretagen anser att investeringar inom prioriterade områden bör riktas mot forskning och utveckling, innovation, digitalisering, automatisering och teknikneutrala lösningar för grön omställning.

2.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö

Lantbrukarnas Riksförbund är negativa till att pelarstrukturen försvinner eftersom den anses ha säkrat den gemensamma jordbrukspolitiken som just gemensam. Torsta AB menar att förändringen i pelarstrukturen har potential men innehåller oklarheter och att en nationalisering av GJP kan försvaga det europeiska mervärdet. Både Betodlarna och Ekologiska lantbrukarna pekar på att det nya förslaget innebär risker för att förslaget leder till ökad nationalisering som anses riskera att snedvrیدا konkurrensen.

Sveriges Jordbruksarrendatorer välkomnar ambitionen att minska administration och den ökade flexibiliteten som föreslås. Vi svenska fiskare anser att ambitionen med den nya strukturen är rimlig men ser också en stor risk för ett svårnavigerat system för stödmottagarna. Vi svenska fiskare lyfter utmaningen med konkurrensen med andra sektorer. Birdlife ser potential i att den nya fondstrukturen kan underlätta genomförande av en mer resultatinkriktad budget men lyfter att det är betydligt mindre betoning på miljö och klimat. Betodlarna påtalar att flexibiliteten och möjligheten för nationell anpassning måste säkerställas, exempelvis vid att tillhandahålla kopplade inkomststöd till särskilda sektorer så att konkurrensen inte

snedvrids. Betodlarna anser att förslaget behöver minska administrationen på gårdsnivå och myndighetsnivå.

Betodlarna, Ekologiska lantbrukarna, Lantbrukarnas Riksförbund och Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare ställer sig negativa till den minskande budgeten. Biodlingsföretagarna instämmer och efterfrågar möjligheten att revidera de nationella programmen i mån av oväntade förändrande omständigheter. Lantbrukarnas Riksförbund anser att regeringen bör verka för en ökning av öronmärkningen till GJP samt tillskjuta ytterligare nationell medfinansiering.

Betodlarna lyfter att den minskade budgeten inte går ihop med antal ersättningar som finns eller utökas med. Betodlarna anser att ersättningar till aktivt brukande bör prioriteras. Naturskyddsföreningen påtalar att en mycket stor del av budgeten är tillägnad inkomststöd, vilket anses riskera att minska miljöprestandan. Vidare noteras att ”no backsliding” principen som tillämpas i nuvarande period saknas i det nya förslaget. Naturskyddsföreningen menar att krav på fullständig nationell medfinansiering av miljöersättningar, obligatoriska kopplade stöd samt en sänkning av ersättningsnivån för investeringsstöd kan leda till ogynnsamma miljöeffekter.

Naturskyddsföreningen stödjer de föreslagna högre ersättningsnivåerna för företag som implementerar förebyggande åtgärder enligt artikel 38 punkt 4 i NRP-förordningen, men understryker samtidigt att tydliga incitament är nödvändiga för att aktivt främja sådana åtgärder. När det gäller den prestationsbaserade modellen anser Naturskyddsföreningen att inkomststöd, kopplade stöd och kompensationsstöd inte bör kunna räknas som miljöåtgärd i budgeten.

Birdlife anser att minst 10 procent av EU:s budget bör avsättas till genuina mål för biologisk mångfald samt ett uppföljningssystem för de sex miljömålen, någon som saknas i dagens förslag. NRP-planerna behöver inkludera investeringar för klimat och natur. Birdlife önskar en särskild budgetpost för LIFE-insatser inom EU-faciliteten. Birdlife ser kritiskt på avskaffandet av LIFE-programmet.

Hela Sverige ska leva och Lokal utveckling Sverige påtalar att definitionen av stödmottagare inom GJP i artikel 4 i NRP-förordningen definieras för snävt vilket får konsekvenser för LAG (Local Action Group). Hela Sverige ska leva och Lokal utveckling Sverige önskar att LEADER fortsatt ska rikta sig

till hela landsbygden, inte endast lantbrukare. Hela Sverige ska leva anser att förankringen med civilsamhället bör förtydligas i förslaget samt att förtydliganden behöver göras för transnationella och interregionala LEADER-samarbeten. Hela Sverige ska leva och Lokal utveckling Sverige ställer sig positiva till förslagets ambition om förenklingar och minskad byråkrati. Hela Sverige ska leva lyfter vikten av att den ambitionen når hela kedjan. Lokal utveckling Sverige och Hela Sverige ska leva anser också att artikel 76 i NRP-förordningen ska kompletteras med en skrivning som bättre säkerställer lokala aktionsgruppers befogenheter i att besluta och fördela stöd avsatta för att genomföra beviljade strategier.

Torsta AB anser att EU:s administrativa indelningar inte fångar upp de nordliga glesbefolkade områdenas behov samt att förslaget inte tar tillräckliga hänsyn till norra Sveriges strukturella förutsättningar. Torsta AB önskar att partnerskap ska utformas nära den lokala nivån där LEADER:s lokala aktörgrupper är ett bra exempel på balans av representation på olika nivåer.

Sveriges Jordbruksarrendatorer anser att nyttjanderätt, inte äganderätt, bör vara den explicita behörighetsgrunden för investeringsstöd enligt artiklarna 35–38 i NRP-förordningen. Torsta AB påtalar att ett fokus på markägare riskerar att exkludera det samiska urfolket.

Sveriges Jordbruksarrendatorer påpekar att partnerskap bör inkludera representation av arrendatorer och markbruksaktörer. Sveriges Jordbruksarrendatorer lyfter att medfinansieringsnivåer som baseras på nationell kapacitet riskerar att skapa konkurrensnackdelar och osäkerheter vilket kan få konsekvenser för enskilda företag och leda till uteblivna investeringar.

Vi svenska fiskare påtalar en skevhet i formuleringar av specifika målen i artikel 3 i NRP-förordningen mellan jordbruket och fiskenäringen. Skrivningar som talar om livskvalitet saknas i målen för fisket. Vi svenska fiskare lyfter vidare att definitionen i artikel 4 i NRP-förordningen småskaligt kustfiske, bör ses över utifrån att fiskare anser småskaligt trålfiske att vara småskaligt kustfiske.

2.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor

Folkbildningsrådet, Riksföreningen Sveriges stadsmissioner (Sveriges Stadsmissioner) och Riksidrottsförbundet (Sveriges Riksidrottsförbund) välkomnar förslaget och dess övergripande ambition. Folkbildningsrådet framhåller att det under kommande period är viktigt att fortsatt stödja en långsiktig utveckling, samtidigt befarar de att konkurrensen om tillgängliga medel riskerar att öka.

Folkbildningsrådet och Sveriges Riksidrottsförbund lyfter båda att förslaget riskerar att missgynna mindre och mer innovativa aktörer.

Folkbildningsrådet är positiva till förenkling och flexibilitet i regelverket, men befarar att denna ambition tillsammans med den prestationsbaserade modellen riskerar att skapa incitament som prioriterar projekt med förutsägbara resultat över innovativa och långsiktiga projekt. Sveriges Riksidrottsförbund betonar vikten av att regelförenkling och minskad administrativ börda även når projektnivå för att möjliggöra för mindre aktörer att delta i programmen. Vidare anser Sveriges Riksidrottsförbund att samfinansieringskrav bör utformas så civilsamhällesaktörer kan medverka.

Folkbildningsrådet, Funktionsrätt Sverige, Sveriges Riksidrottsförbund och Sveriges Stadsmissioner anser att civilsamhällets roll bör stärkas i NRP-planen. Folkbildningsrådet understryker även vikten av territoriellt och plastbaserat perspektiv, och anser att det bör finnas bindande skrivningar om regionalt deltagande i utformning av NRP-planen.

Funktionsrätt Sverige anser att regeringen i förhandlingar bör verka för rättigheter i enlighet med Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD), bindande villkor med tydliga uppföljningsmekanismer samt att en större andel av budgeten bör gå till insatser som stärker sociala rättigheter, inkludering, investeringar i universell utformning och tillgänglighet.

Stiftelsen Gaaltje tillstyrker EU:s inriktning i sammanhållnings- och landsbygdspolitiken som möjliggör målgruppsanpassade insatser för urfolk. Stiftelsen Gaaltje anser att regeringen bör verka för att regelverket LEADER eller Community-Led Local Development (CLLD) medger en samisk pilotåtgärd. Pilotåtgärden bör utformas i enlighet med principerna om komplementaritet och proportionalitet och genomföras som tydligt avgränsat komplement.

Svenska Tornedalingars Riksförbund menar att det i dagsläget är svårt att överblicka hur regelverkets utformning fullt ut kommer implementeras, samt hur väl det uppfyller de allmänna målen och är i överensstämmelse med övrig, relevant EU-lagstiftning. Vidare anser Svenska Tornedalingarnas Riksförbund att unionens minoriteter bör inkluderas i de särskilda målen, och att medel till minoriteter eller minoritetsspråk bör öronmärkas.

3. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om fastställande av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden 2028–2034 (COM/2025/560)

3.1 Sammanfattning

Huvudparten av remissinstanserna ser positivt på förslaget förenklingsambitioner. Vissa instanser från myndigheter och civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar landsbygd och miljö är kritiska till att det saknas öronmärkta medel för klimat- och miljöåtgärder. Majoriteten av instanserna som benämner det gradvis avtagande arealbaserade inkomststödet är kritiska till förslaget, medan andra är positiva. Samtliga instanser som påpekar exkluderingen av pensionsuttagande från stödberättigande avstyrker förslaget. En majoritet av instanserna som framhåller startpaket till unga/nya lantbrukare, generationsskiften och avbyttjänst ställer sig positiva till förslagen. Flera remissinstanser påpekar hur stödmottagare till följd av sin definition i förslaget begränsar LEADER och LAG:s arbete och befogenheter.

3.2 Kommuner och kommunförbund

Malmö stad ställer sig positiva till att en stor del av stöden i förslaget är obligatoriska och är särskilt positiva till miljö och klimatåtgärder i jordbruket. Östersunds kommun ställer sig positiva till generationsväxling, startpaket och avbyttjänst och anser det problematiskt att utesluta pensionärer. Pajala kommun efterfrågar jämlikhetskriterier.

Malmö stad poängterar att LEADER är en viktig del av hållbar regional utveckling. Östersunds kommun understryker LEADER:s breda användning och öronmärkning. Kommunförbundet Jämtland Härjedalen anser likaså att LEADER bör användas brett och poängterar att långa

handläggningstider riskerar att dämpa ambitionsnivåer och kvalitet i LEADER-projekt.

3.3 Regioner

Region Sörmland, Region Uppsala och Region Örebro län uttrycker sig positiva till att GJP-budgeten och lantbruket innehar särskilda regler. Region Örebro län anser att förslaget generellt är otillräckligt för att främja den konkurrenskraft och resiliens som krävs för att möta nutida och framtida utmaningar.

Region Jämtland Härjedalen anser att begreppet ”aktivt brukade” bör breddas för att möjliggöra inkludering av mindre, deltidsaktiva och äldre jordbrukare för mer rättvisa och träffsäkra stöd. När det gäller det gradvis avtagande arealbaserade stödet vill Region Jämtland Härjedalen se nationella anpassningar baserat på regionala förutsättningar. Region Jämtland Härjedalen påpekar vidare att kompensationsstöd för områdesspecifika begräsningar är speciellt viktiga för konkurrenskraften i länet och för att nå mål om ökad livsmedelsproduktion. Vidare påpekar Region Jämtland Härjedalen att den gemensamma jordbrukspolitiken bör verka för att stärka samexistens med rennäringen.

Region Jämtland Härjedalen välkomnar ett ökat fokus på generationsväxling och poängterar att det krävs längre startperioder, flexibla stödformer och stöd som tar hänsyn till regionala förutsättningar. Region Jämtland Härjedalen påpekar att AKIS (Kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket) numera är koncentrerat till södra Sverige och att noder bör byggas i norr. Region Västernorrland anser att LEADER-arbetet bör fortgå som ett brett verktyg.

3.4 Länsstyrelser

Samtliga länsstyrelser betonar vikten av att genomförandet av EU:s gemensamma jordbrukspolitik bör stödja lantbruk i hela Sverige och anser att politiken bör utformas med hänsyn till regionala förutsättningar, särskilt vad gäller stödnivåer och villkor för stödsökande. Samtliga länsstyrelser är positiva till förslag om stödmöjligheter för att stimulera generationsskiften, givet att dessa inte begränsas till generationsväxlingar inom familjen. Samtliga länsstyrelser anser också att förslagen om startpaket för unga lantbrukare och avbyttjänst är lovande. Länsstyrelsen i Västerbottens län och Länsstyrelsen i Västernorrlands län påtalar att systemet bör premiera

initiativ till djurvälstånd och miljöinsatser som går utöver EU-lagstidning, som till exempel beteskravet. Samtliga länsstyrelser bedömer att ett höjt startstöd både vad avser stödnivån och den totala budgeten för stödformen är centralt för ökad och robust livsmedelsproduktion.

Samtliga länsstyrelser påpekar att det stora antalet obligatoriska åtgärder kan leda till låga ersättningsnivåer för respektive stöd, beroende på nationell fördelning och medfinansiering. Dessutom anses det riskera en ökad administrativ börda för myndigheter och stödsökare, därför bör vissa stödformer införas först då de identifierats som lämpliga åtgärder.

När det gäller det gradvis avtagande arealbaserat inkomststöd anser samtliga länsstyrelser att det förslagna takbeloppet och nedtrappningen är för lågt sätta vilket riskerar att hämma företagsutveckling och leda till uppdelning av företag. Länsstyrelserna anser att medlemsstaterna bör få möjlighet att anpassa stödet efter nationella förutsättningar.

Samtliga länsstyrelser menar att det är tveksamt att undanta pensionsuttagande från möjligheten att söka stöd då det kan leda till nedläggningar och igenväxta marker samt att lantbruket inte bör behandlas annorlunda än andra branscher. Därför önskar samtliga länsstyrelser att exkluderingen av pensionsuttagare ska vara frivilligt och majoriteten påpekar att om det ändå införs bör det ske senare än 2028. Länsstyrelsen i Gotlands län påpekar specifikt att förslaget kan driva på storleksrationaliseringen.

Huvudparten av länsstyrelserna påpekar behovet av att se över definitionen av ung lantbrukare. Länsstyrelsen i Stockholms län efterfrågar en definition på aktiv jordbrukare för att minska inlåsnings effekter. Länsstyrelsen i Västernorrlands län önskar premiera aktivt brukande. Länsstyrelsen i Kronobergs län påpekar att arrendemarknaden blir omöjlig om även icke-aktivt brukande kan söka stöd.

Angående specifika stöd påpekar Länsstyrelsen i Västernorrlands län att det bör ses till att jordbrukare inte kan söka i andra län med högre ersättningsnivå. Länsstyrelsen i Kronobergs län föreslår ett kopplat stöd om betande köttproduktion. Länsstyrelsen i Stockholms län föreslår djurhållning som krav för betesersättning.

3.5 Myndigheter

Statens jordbruksverk påtalar att den borttagna pelarstrukturen innebär en ökad flexibilitet att flytta medel. Havs- och Vattenmyndigheten anser att GJP bör samspela med andra närliggande områden så som Naturrestaureringsförordningen (NRF) och Havsmiljödirektivet. Naturvårdsverket lyfter samspel med NRF, Ansvarsfördelningsförordningen (ESR) och Land use, Land use change and forestry (LULUCF). Havs- och Vattenmyndigheten och Naturvårdsverket påpekar risker med att det saknas öronmärkta medel för miljö- och klimatåtgärder. Riksantikvarieämbetet menar att medel för att utföra kulturmiljövårdsarbete inte bör hindras. Naturvårdsverket tillstyrker att det föreslås vissa grundläggande villkor för att ta del av stöd men poängterar att ”protective practices” är en försvagning av nuvarande Good agricultural and Environmental conditions (GAEC) och därmed riskerar att sänka ambitionerna i miljöarbetet.

Naturvårdsverket ställer sig positiva till den föreslagna utformningen av det gradvis avtagande arealbaserat inkomststødet då det anses kunna främja mindre produktionsenheter, vilka medför flertalet värden som: biologisk mångfald, ett rikare odlingslandskap och tryggare livsmedelsproduktion. Statens jordbruksverk är kritiska till den föreslagna utformningen av det gradvis avtagande arealbaserat inkomststød och påpekar att förslaget riskerar att skapa konstlade förhållanden inom produktionsenheter. Vidare avstyrker Statens jordbruksverk exkluderingen av pensionsuttagande på grund av omfattande kontroller och IT-utmaningar. Statens jordbruksverk är positiva till en strategi för generationsväxling och startpaket och framhäver generations- och ägarskiftet också efter 40 år.

Havs- och Vattenmyndigheten är positiva till att obligatoriska kopplade inkomststød i större utsträckning ska ta hänsyn till djurhållningens miljöpåverkan. Naturvårdsverket anser att suboptimal och miljöskadlig produktion kan följa av att kopplade- och arealbaserade stød utgör en stor del av den gemensamma jordbrukspolitikens budget. Havs- och Vattenmyndigheten och Naturvårdsverket efterfrågar gränsvärden eller geografiska avgränsningar för ”områden med nitratöverskott”. Naturvårdsverket är positiva till möjligheten att bevilja produktiva och icke-produktiva stød som bidrar till jordbrukets klimat- och vattenresiliens. Skogsstyrelsen ser positivt på att behålla stød som omfattar skogsbruk i GJP, dock kan det innebära mer reglering snarare än förenkling. Vidare påtalar

Skogsstyrelsen otydlighet om begreppet ”hållbart skogsbruk” och hur det relaterar till GJP.

Post- och telestyrelsen föreslår stöd till digitalisering och konnektivitet inom stöd för innovation. Statens jordbruksverk påpekar genomgående behovet av digital utveckling och IT-samordning och att omfattande samordningen kommer krävas för dataförvaltningen.

3.6 Universitet

Sveriges Lantbruksuniversitet anser det problematiskt att ersättningar inte längre ska vara villkorade av GAEC. Vidare bedöms det som oklart hur det gradvis avtagande arealbaserade inkomststödet ska bidra till ökad konkurrenskraft. Genom att rikta stöd till jordbrukare i behov bedömer Sveriges Lantbruksuniversitet en risk om beroendecykel och minskad strukturrationalisering, mer effektivt anses det att belöna prestation, innovation och hållbar tillväxt.

3.7 Gränsregionala aktörer

Inga synpunkter.

3.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer

Fremia noterar att de horisontella principerna bör gälla även för GJP och att lokala civilsamhällsaktörer bör få insyn och tillgång till deltagande av utformningen och uppföljningen av programmen. Teknikföretagen noterar att säkerställa att stödordningar är teknikneutrala och främjar konstandseffektiva lösningar för industrins gröna omställning.

3.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö

Remissinstanserna lyfter sammantaget oro över en minskande budget för GJP. Svenska bonde och småbrukarförbundet ställer sig positiva till att det finns särskilda regler för GJP inom ramen för den fleråriga budgetramen. Lantbrukarnas Riksförbund anser att gårdsförvaltningens villkor inte ska gå längre än nationell lagstiftning och att villkoren bör förenklas.

Hushållningssällskapen anser att stöd bör kopplas till krav på aktiv produktion. Naturskyddsföreningen anser att grundvillkor för stödsökande bör behållas och att en "no backsliding"-princip bör återinföras.

Världsnaturfonden (WWF) för fram motsvarande synpunkter och vill införa en "icke försämrings"-klausul. Djurens rätt och Djurskyddet Sverige föreslår

genomgående förändringar för att säkra att djurväljärden inkluderas i förslagen, och Birdlife framför att principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH) bör tillämpas. Naturskyddsföreningen ställer sig positiva till inriktningen att motverka strukturrationaliseringen och framhåller att ekologisk produktion bör vara det enda undantaget från grundvillkoren. Ekologiska lantbrukarna framhåller att politiken bör hantera strukturuomvandlingen.

När det gäller den föreslagna utformningen av det gradvisa avtagande arealbaserat inkomststöd är instanserna delade. Betodlarna, Lantbrukarnas Riksförbund, Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare och Torsta AB är negativa till den föreslagna nedtrappningen, och Hushållningssällskapen ställer sig negativa till såväl nedtrappning som takbelopp samt efterfrågar en konsekvensanalys. Ekologiska lantbrukarna, Svenska bonde och småbrukarförbundet och Svenska Fåravelsförbundet är däremot positiva till nedtrappning. Naturskyddsföreningen och WWF ställer sig positiva till nedtrappningen och takbeloppet och framhåller därutöver att inkomststödet över tid bör fasas ut till förmån för investeringsstöd till miljö-, klimat- och djurväljärdsåtgärder. Birdlife anser att systemet bör fokusera på inkomststöd kopplat till störst miljö- och socialnyttor.

Flera instanser kritiserar även förslag som rör vilka som kan söka stöd. Lantbrukarnas Riksförbund och Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare är negativa till att pensionsuttagande exkluderas från möjligheten att söka stöd. Hushållningssällskapen framhåller att en exkludering av pensionärer kan vara rättsosäker, åldersdiskriminerande och svårkontrollerad, på grund av olika bolagsformer.

I fråga om miljö-, klimat- och naturhänsyn framförs återkommande synpunkter om styrning och ambitionsnivå. Naturskyddsföreningen och WWF påtalar att öronmärkning för miljö- och klimatstöd saknas. Ekologiska lantbrukarna är negativa till att det saknas öronmärkningar för miljö- och klimatnytta och anser att stödet till ekologisk produktion bör fortsätta på samma eller ökad nivå. Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare menar att eventuella miljöstöd också bör vara produktionsdrivande. Naturskyddsföreningen och WWF tillstyrker miljöersättningar för förvaltning och omställning samt möjligheten att ge nationellt stöd för åtgärder utöver EU-normer. Birdlife noterar att inga medel garanteras för biologisk mångfald. WWF befarar att sänkta ambitioner missgynnar länder

som går före i miljöarbetet. Gällande investeringsstödet ställer sig Naturskyddsföreningen och WWF positiva. Samtidigt framhåller WWF att om investeringsstöd även ska omfatta skogssektorn krävs en kraftig ökning av GJP-budgeten och nationell medfinansiering.

Remissinstanserna är delade i synen på kopplade stöd och andra riktade stödformer i förslaget. Betodlarna tillstyrker stöd till nya och unga. Svenska Fåravelsförbundet avstyrker det men betonar vikten av rådgivning och utbildning. Svenska bonde och småbrukarförbundet är positiva till satsningen på generationsväxling, Betodlarna framhåller rådgivning som en viktig del, medan Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare anser att generationsskiften bör stimuleras nationellt. Hushållningssällskapen anser att rådgivning bör rymmas inom stödpaket för unga och generationsskiften. WWF påtalar behovet av särskild rådgivning för hållbarhet och motståndskraft. Naturskyddsföreningen är positiva till stöd till unga men framhåller samtidigt behovet av nya äldre lantbrukare. Lantbrukarnas Riksförbund och Svenska Fåravelsförbundet föreslår nya och förändrade stöd, bland annat för specifik djurhållning och verksamhet.

När det gäller förslaget om avbyttjänster inom jordbruket är flera instanser positiva. Ekologiska lantbrukarna, Hushållningssällskapen och Naturskyddsföreningen, liksom Svenska bonde och småbrukarförbundet samt Svenska Fåravelsförbundet ställer sig positiva till förslaget om avbyttjänst. WWF är positiva under förutsättning att förslagen innehåller hållbarhetskriterier. Lantbrukarnas Riksförbund anser att avbyttjänst inte bör finansieras inom GJP.

Flera instanser uttrycker oro över LEADER. Svenska bonde och småbrukarförbundet framhåller LEADER:s möjligheter att ge inflytande för den privata och ideella sektorn. Lokal Utveckling Sverige och Hela Sverige ska leva föreslår ändringar för att behålla LAG:s befogenheter och för att säkerställa en bredare krets av stödmottagare än jordbrukare till följd av definitionen i NRP-förordningen, vilket även tillstyrks av Naturskyddsföreningen.

3.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor

Stiftelsen Gaaltje föreslår en samisk LEADER-testpilot för mer ändamålsenliga styr- och genomförandemodeller inom urfolksområden.

Sveriges Riksidrottsförbund värnar särskilt LEADER och vill se fortsatt stöd för idrottsföreningar på landsbygden genom LEADER i kommande period.

4. Förslag till ändringar i marknadsordningen och EU:s skolprogram (COM/2025/554) och (COM/2025/553)

4.1 Sammanfattning

När det gäller förslaget om ändringar i marknadsordningen och EU:s skolprogram lyfts den omfattande administrationen som EU:s skolprogram har inneburit som ett problem. Vidare ställer sig flera remissinstanser negativa till förslaget om att införa särskilda rättsliga bestämmelser för att skydda köttrelaterade termer.

4.2 Kommuner och kommunförbund

Gällande EU:s skolprogram ställer sig Katrineholms kommun, Malmö stad, Markaryds kommun och Simrishamns kommun positiva till ambitionen att främja skolbarns konsumtion av frukt och grönt och öka skolbarns kunskap om livsmedelsproduktion och jordbruk.

Katrineholm kommun, Malmö stad, Stockholms stad, och Söderhamns kommun påtalar svårigheter med en omfattande administrativ börda för att erhålla stödet. Detta så till den grad att Malmö stad avhåller skolrestauranger från att söka fullt stöd och Söderhamns kommun endast söker för mjölk, vilket argumenteras motverkar programmets syfte. Söderhamns kommun menar också att inkludandet av fler jordbruksprodukter riskerar att öka administrationen ytterligare och efterfrågar en konsekvensanalys av de administrativa effekterna för berörda verksamheter. Stockholms stad vill framföra vikten av att staden har möjlighet att kunna söka och erhålla stöd i lika hög omfattning som idag. Katrineholms kommun anser att alla skolbarn, också gymnasieskolor och förskolor bör inkluderas.

Katrineholms kommun och Simrishamns kommun påpekar det praktiska förfarandet kring frukt i lunchmatsalen men ej under lunchtid som ett problem. Malmö stad är kritiska till perspektivet på kött i förordningen och menar att en minskad köttproduktion är en del av Malmö stads sätt att nå EU:s klimatmål.

När det gäller förslaget till ändringar i marknadsordningen anser Malmö stad att stycket om köttbeteckningar bör styrkas i sin helhet då vegoburgare och vegokorv idag benämner formen snarare än innehållet.

4.3 Regioner

Inga synpunkter.

4.4 Länsstyrelser

Inga synpunkter.

4.5 Myndigheter

Beträffande förslag till ändringar i marknadsordningen avstyrker Livsmedelsverket förslaget att listan med produkter där handelsnormer får fastställas utökas med proteingrödor, nötkött, griskött, fårkött, getkött och ost. Livsmedelsverket avstyrker att undantaget för produktionsplats ska tas bort gällande fjäderfakött och bredbara fetter.

När det gäller förslaget om köttbeteckningar ifrågasätter Livsmedelsverket huruvida konsumenter idag vilseleds att köpa vegetabiliska alternativ till kött. Livsmedelsverket avstyrker förslaget om nya gemensamma EU-regler för produktion, import och saluföring av hampa. Livsmedelsverket är positiva till krav på att medlemsstater ska ha beredskapsplaner för livsmedelsförsörjning. Vidare påpekar Livsmedelsverket att det är viktigt att kommissionen får stärkta och förbättrade rutiner för att förvalta säkerhetskänslig information inom livsmedelsområdet.

4.6 Universitet

Inga synpunkter.

4.7 Gränsregionala aktörer

Inga synpunkter.

4.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer

Fremia noterar att de horisontella principerna bör gälla även inom skolprogrammen och att partnerskap av föreningar, kooperativ och lokala initiativ bör ges möjlighet till insyn och deltagande i utformning, samt att singel rulebook- principen bör omfattas och att upphandling och stöd

användas ansvarsfullt så konkurrensen sker schysst efter arbetsrätten, ickediskriminering och likabehandling.

Visita avstyrker förslaget att införa särskilda rättsliga bestämmelser för att skydda köttrelaterade termer, men hänvisning till att benämningar som vegokorv och vegetarisk hamburgare redan är etablerade.

4.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö

Djurens rätt och Djurskyddet Sverige poängterar att EU:s skolprogram bör bidra till EU:s från Jord-till-Bord strategi, EU:s plan mot cancer och Ekologiska handlingsplan. Djurens rätt och Djurskyddet Sverige menar att systemet bör skifta fokus från kött till växtbaserad kost medan Svenska bonde och småbrukarförbundet förespråkar ökad konsumtion av animaliska produkter från betande djur. Svenska bonde och småbrukarförbundet förespråkar vidare att inkludera det lokala i högre utsträckning och besök till gårdar som levererar produkter.

Kost och Näring efterlyser en tydligare ambition om att förenkla processerna. Vidare pekar Kost och Näring på att nuvarande krav om att frukt ska konsumeras i skolrestaurangen men inte i anslutning till lunch innebär stora praktiska svårigheter. Kost och Näring efterfrågar att medlemsländerna ges större flexibilitet i implementeringen och att programmet också bör innefatta förskola och gymnasium med hänvisning till likvärdighet.

Djurens rätt och Djurskyddet Sverige avstyrker förslaget om att införa särskilda rättsliga bestämmelser för att skydda köttrelaterade termer.

4.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor

Inga synpunkter.

5. Den gemensamma fiskeripolitiken (COM/2025/559) Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om fastställande för perioden 2028–2034 av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma fiskeripolitiken, till europeiska världshavspakten och till unionens havs- och vattenbrukspolitik som en del av Nationella och regionala partnerskapsfonden som fastställs i förordning (EU) [NRP fonden] (COM/2025/559)

5.1 Sammanfattning

Synpunkterna på fiskeriförordningen kretsar i hög grad kring behovet av fiskerikontroll och datainsamling, miljö- och klimatmål samt förenlighet med andra redan existerande mål. Länsstyrelserna är positiva till att förslaget ger utrymme för nationell anpassning och bredare samverkan men samtidigt framhålls risker med en alltför generell utformad förordning. Särskilt myndigheter och länsstyrelser lyfter behovet av öronmärkning för fiskerikontroll och datainsamling. Ett fåtal myndigheter och civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö lyfter att förslaget måste vara förenligt med den nuvarande EHFVF-förordningen (Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden) och andra globala mål. Särskilt civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö önskar ytterligare miljöprioriteringar.

5.2 Kommuner och kommunförbund

Malmö stad är positiva till förslaget om stöd till fiskeri, vattenbruk och blå ekonomi och ser fonden som relevant för eventuella framtida projekt. Fonden kan ha bäring på kommunens arbete med klimatanpassning och kustskydd. Malmö stad anser att fonden bör premiera multifunktionella insatser som gynnar både miljö, näringsliv och social hållbarhet, exempelvis fungerar kustskyddet både som rekreationsyta och habitat.

Örnsköldsviks kommun lyfter att sektorsspecifika insatser inom fiskeri, havs- och vattenbruk måste utformas med hänsyn till lokala och regionala förutsättningar.

5.3 Regioner

Inga synpunkter.

5.4 Länsstyrelser

Länsstyrelserna gör ett gemensamt yttrande över den gemensamma fiskerifonden. Länsstyrelserna konstaterar att förordningen inte innehåller särskilt mycket styrning vilket ger medlemsstaterna möjlighet att utveckla stödformer utifrån egna behov. Länsstyrelserna menar att fokus för stödutformningen bör vara att stimulera utveckling av befintliga och nya företag. Länsstyrelserna anser att det är positivt att det ges möjligheter att främja generationsväxling inom de blå näringarna.

Utöver länsstyrelsernas gemensamma yttrande gör ett antal länsstyrelser tillägg. Länsstyrelsen i Västra Götaland län välkomnar att NRP-planen ska ta hänsyn till fiske, vattenbrukets och kustsamhällenas särskilda behov, speciellt det småskaliga kustfiskets behov. Länsstyrelsen vill lyfta fiskets och vattenbrukets roll i livsmedelsförsörjningen, särskilt ur ett beredskapsperspektiv. Länsstyrelsen i Västra Götaland ser betydande utvecklingsmöjligheter, som dock bygger på att en både hållbar och lönsam näring kan utvecklas.

Länsstyrelsen Gotlands län påpekar att den öronmärkta budgeten är avsevärt lägre än dagens öronmärkning. Då fler sektorer ska nyttja den gemensamma budgeten är de faktiska konsekvenserna oklara. Länsstyrelsen Gotlands län påpekar att skakraven för varje medlemslands NRP-plan är extremt generella vilket medför en risk för stora skillnader mellan länderna som kan leda till konkurrensnackdelar för fiskerinäringen i de länder som lågsatsar. Samtidigt anser Länsstyrelsen Gotlands län att det är positivt att varje land ges stora möjligheter till nationell anpassning.

Länsstyrelsen Gotland påtalar att det övergripande målet om 43 procent till miljö- och klimatåtgärder kan bidra till hälsosamma akvatiska miljöer men det är viktigt att den aspekten inte kommer i skymundan av fiskenäringen och lantbrukets intressen. Länsstyrelsen Jämtland anser att riktade investeringar är avgörande för limniska miljöer och bör inkluderas som ett eget prioriteringsområde inom klimat- och biodiversitetsdelen i NRP-planen.

5.5 Myndigheter

Kustbevakningen och Vetenskapsrådet ser positivt på skälen som uttryckligen betonar att insatser inom den gemensamma fiskeripolitiken (GFP) ska bygga på vetenskaplig forskning. Vetenskapsrådet förespråkar att forskning också uttrycks på motsvarande sätt i artiklarna. Kustbevakningen

lyfter att det råder oklarheter kring huruvida det kommer finnas öronmärkta medel för fiskerikontroll och datainsamling. Kustbevakningen ser en risk för att området kommer nedprioriteras framför andra insatser, vilket kan påverka kvaliteten på den harmoniserade fiskerikontrollnivån och datainsamling inom hela EU. Kustbevakningen vill att dessa medel säkerställs.

Havs- och vattenmyndigheten önskar ett tillägg i artikel 3 i sektorsförordningen om att åtgärderna behöver ta hänsyn till det marina ekosystemet. I artikel 3, som anger att medlemsstaterna ska beakta flottornas fiskekapacitet och de tillgängliga fiskemöjligheterna, behövs ett förtydligande om hur man ska förhålla sig till en situation när ett segment som bidrar till obalans samtidigt ska prioriteras. I artikel 3 punkt 2 i sektorsförordningen anser Havs- och vattenmyndigheten att stödnivån bör sättas till max 95 procent för att säkerställa att det görs sunda investeringar som hade gjorts även utan stödmöjligheter. Kustbevakningen ser oroväckande på att EU-medel minskar till 40 procent i medfinansieringsgrad. Kustbevakningen ser gärna att frågan om ökade nationella resurser utreds och säkerställer medfinansiering av fiskerikontroll.

Havs- och vattenmyndigheten efterlyser ett gemenskapsperspektiv för EU:s medlemsstater och anser att en sund ekonomisk förvaltning av EU-medel inte säkerställs i skrivningen i artikel 4 i sektorsförordningen. Artikel 4 bör kompletteras med de icke stödberättigade insatser och utgifter som för närvarande regleras i artikel 13 i EHFVF-förordningen och fortsatt ha hänvisningar till särskilda EU-gemensamma stödvillkor. För att säkerställa positiva miljöeffekter och sund ekonomisk förvaltning bör även de särskilda villkor som specificeras i artiklarna 17–21 i EHFVF-förordningen inkluderas i särskilda regler för beviljande av stöd, som komplement till den föreslagna artikel 4 i sektorsförordningen.

5.6 Universitet

Sveriges Lantbruksuniversitet är på ett övergripande plan positiva till förslaget som avser att stödja ett effektivt genomförande av GFP och EU:s havspolitik, där datainsamling och effektiv fiskerikontroll är nödvändiga inslag. Förslaget ger möjlighet till bredare samverkan där nuvarande plattformar för datainsamling kan bidra i andra frågeställningar. Förslaget kan även bidra till tydligare integrering mellan fiskeförvaltning och

havsmiljöarbetet samt fiskeförvaltning och naturrestaureringslagen, vilket är nödvändigt för att nå uppsatta mål.

5.7 Gränsregionala aktörer

Inga synpunkter.

5.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer

Fremia anser att de horisontella principerna även bör gälla för GFP samt att civilsamhällesaktörer bör ges möjlighet att delta i utformningen av planen.

5.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö

Naturskyddsföreningen välkomnar att förslaget vill stärka genomförandet av GFP och den europeiska havspakten men är oroliga över att fondens prioriteringar och mål riskerar att underskatta den ekologiska dimensionen. Naturskyddsföreningen påpekar att den inledande bakgrundstexten saknar realistisk beskrivning av havens ekologiska tillstånd och behov.

Naturskyddsföreningen lyfter att formuleringarna ”hållbarhet för haven” och ”resiliens” i generella termer är otillräckliga för att adressera de akuta miljöproblemen. Fonden bör tydligare knyta sitt stöd till EU:s befintliga miljö- och havsmål samt att stöden bör bidra till FN:s globala mål nummer 14 och Parisavtalet.

Naturskyddsföreningen är positiv till att paragraf 5 framhäver vikten av småskaligt kustfiske men lyfter också att ekosystemens hälsa och biologiska resurser måste prioriteras inom ramen för finansieringen. Småskaligt fiske är per definition inte hållbart och Naturskyddsföreningen anser därför att förmånstödet bör kopplas till tydliga kriterier för ekologisk hållbarhet. Naturskyddsföreningen ser risker med formuleringar som ofta prioriterar innovation och ekonomisk utveckling framför grundläggande ekologiskt skydd och menar att det som krävs är faktiskt utrymme för ekosystemen att hämta sig. Tydliga indikatorer och mål bör införas. Naturskyddsföreningen rekommenderar att förordningen kompletteras med bindande krav på förenlighet med andra bestämmelser, inför ekologiska indikatorer i prestationsramen, öronmärkning för restaurering samt förbud mot stöd som ökar fisketrycket.

Birdlife lyfter att förslaget riskerar att försvaga marina prioriteringar inom ramen för bredare utgiftsområden. För att främja en hållbar fiskerinäring

samt levande hav vill Birdlife att 50 procent av fiskerelaterade medel går till skydd och restaurering av marina ekosystem och resterande 50 procent till att stödja en rättvis omställning av fiskerisektorn. Birdlife anser att det behövs företrädare till aktörer inom småskaligt kustfiske och företrädare till fiskare som aktivt skyddar marina ekosystem.

Kullens fiskareförening ser med stor förvåning och bestörtning på förslaget. Föreningen anser att inget av de syften med lagen som man anger, uppnås genom att som förslaget ligger förbjuda fritidsfiske med mängdfångande redskap. Ett totalförbud kan utplåna resursen, kunskap går förlorad och små hamnar förtvinar. Kullens fiskareförening anser att förslaget strider mot den livsmedelsstrategi som regeringen lade fast i början på 2025. Kullens fiskareförening uppmanar politiker i regering och riksdag att stoppa detta förslag och se till att husbehovsfiske består.

5.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor

Inga synpunkter.

6. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av Europeiska fonden för regional utveckling inbegripet för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) och Sammanhållningsfonden som del av den fond som inrättats genom förordning (EU) [...] [förordningen om Nationella och regionala partnerskapsfonden] och om fastställande av villkor för genomförandet av unionsstöd till regional utveckling 2028–2034 (COM/2025/552)

6.1 Sammanfattning

Remissinstanserna är i huvudsak positiva till fondens inriktning och till ambitionerna om administrativ förenkling. Stödet för Interreg är särskilt starkt och flera instanser betonar det europeiska mervärdet av gränsöverskridande samarbete. Flera remissinstanser ställer sig positiva till att Interreg hålls som en separat plan utanför NRP-planen. Samtidigt återkommer flera invändningar. En central fråga är att regionalt och lokalt inflytande måste säkerställas tydligare i utformningen av både NRP-planen och den separata Interreg-planen. Särskilt kommuner, regioner, länsstyrelser och gränsregionala aktörer efterfrågar starkare skrivningar om

partnerskapsprincipen, subsidiaritet och flernivåstyrning. En annan återkommande synpunkt gäller den prestationsbaserade modellen och återtagandereglerna, eftersom dessa bedöms kunna öka administrationen, skapa tidspress och missgynna långsiktiga och gränsöverskridande projekt. Andra återkommande frågor gäller gleshetsmedel, urbana prioriteringar, geografisk indelning av Interregprogrammen och behovet av tydligare regler om vilka mål och öronmärkningar som ska gälla för Interreg.

6.2 Kommuner och kommunförbund

Lunds kommun, Malmö stad och Stockholms stad ser positivt på förordningens ambition. Lunds kommun och Malmö stad ser positivt till ambition om delad förvaltning, effektivisering och administrativ förenkling. Stockholms stad välkomnar förslaget ambition att stärka sammanhållningspolitiken och bredda användningen av ERUF. Stockholms stad ser positivt på att ERUF kan stödja fler typer av investeringar, bland annat inom bostäder, civil beredskap, klimatanpassning och integrerad stadsutveckling. Malmö stad anser att ERUF bör ha fortsatt fokus på att stärka kompetensförsörjning, konkurrenskraftigt näringsliv och innovation, grön och digital omställning.

Göteborgs stad, Halmstads kommun, Lunds kommun, Malmö stad, Mora kommun, Norrbottens kommuner, Skellefteå kommun och Stockholms stad uttrycker sig positivt om Interregprogrammen och vill se en fortsatt utveckling av dem.

Majoriteten av kommunerna betonar vikten av den lokala och regionala förankringen. Kommunerna lyfter vikten av partnerskapsprincipen och flernivåstyrning, där instanserna menar att det bör finnas tydliga riktlinjer för regional och lokal medverkan. Lunds kommun vill att man gör särskilda skrivningar som säkerställer lokal nivå i partnerskapsprocesser och utformning av programmen. Norrbottens kommuner skriver att regioners och kommuners inflytande över programmen behöver förtydligas. Stockholms stad föreslår att tydliggöra den regionala och lokala medverkan med hjälp av urbana eller regionala kapitel, med särskilda prioriteringar inom bostäder, demografi, klimatanpassning, civil beredskap och innovation. Stockholms stad menar vidare att den demografiska omställningen och åldrade befolkning bör beaktas som ett strategiskt område i den svenska partnerskapsplanen.

Norrbottnens kommuner understryker vikten av riktade resurser till glesa regioner, inklusive gleshetsmedel, i artikel 4 i sektorsförordningen samt att stöd bör omfatta transportnät utanför TEN-T. Lunds kommun och Malmö stad lyfter även vikten av program som inkluderar insatser för hållbar stadsutveckling för att möta klimatmål. Stockholms stad vill att den urbana öronmärkningen ska kvarstå för att säkerställa att nationella medel inte enbart går till glesbygden. Norrbottnens kommuner vill även att artikel 5 i sektorsförordningen ska kompletteras med förslaget att stödja kopplingen mellan stad och landsbygd.

Mora kommun lyfter att Interreg kompletterar de regionala programmen och skalar upp projekt i internationell kontext. Skellefteå kommun påpekar att det saknas analys av vilka insatser som är relevanta och motiverade i ett gränsregionalt sammanhang. Göteborgs stad ser det som positivt att maritima gränsregioner bibehålls. Stockholms stad anser att Interregprogrammen bör skapa förutsättningar för urbana projekt och underlätta medfinansiering för kommunala aktörer.

6.3 Regioner

Majoriteten av regionerna är positiva till förslaget om ambitioner om regelförenklingar. Däremot understryker majoriteten av regionerna vikten av regionalt inflytande i utformandet och genomförandet av planen, och menar att förslaget bättre måste säkerställa partnerskapsprincipen och flernivåstyrelse. Det återfinns även osäkerhet bland regionerna kring hur det regionala inflytandet ska säkerställas i utformningen av Interreg-planen. Majoriteten av regionerna är positiva till att implementera Interreg i en egen plan med separata kapitel för programmen, utanför NRP-planen.

Region Kronoberg, Region Uppsala, Region Västmanland, Region Västernorrland, Region Skåne, Region Örebro och Region Östergötland välkomnar en fortsättning av de tre nuvarande samverkansnivåerna: gränsregionalt, transnationellt och interregionalt. Region Blekinge, Region Skåne, Region Västmanland, Region Örebro län och Region Östergötland anser att det är positivt att maritima gränsregioner finns med i förslaget. Region Skåne och Region Stockholm ser positivt på det nya Interreg-specifika målet, Ett tryggare och säkrare Europa. Region Jämtland Härjedalen anser att målet behöver inkludera ett fokus på sammanhållning mellan lokalsamhällen.

Region Halland, Region Sörmland, Region Västmanland, Region Örebro län, och Region Östergötland ifrågasätter att den prestationsbaserade utbetalningsmodellen även ska gälla för Interreg. De lyfter risken för mer administration och att det försvagar långsiktigt och gränsöverskridande samarbete. De förändrade återtagandereglererna blir utmaningar för projektägare och programansvariga.

Region Gotland uppmanar till tydligare inkludering av öar och skärgårdar i kommande nationella planer, enligt artikel 4 i sektorsförordningen. Region Gotland välkomnar artikel 5 i sektorsförordningen som belyser vikten av kopplingar mellan stad och landsbygden för hållbar stadsutveckling. Region Jämtland Härjedalen vill att artikel 5 kompletteras så att även mindre tätorter med stadsliknande funktion inkluderas. Perspektivet stadsutveckling menar Region Västernorrland måste appliceras bredare så att mindre kommuner och samhällen kan delta och få finansiellt stöd.

Region Halland är positiva till att behålla de geografiska territorierna som finns i nuvarande period för Interreg. Även Region Västernorrland vill att nuvarande program behålls i så stor utsträckning som möjligt men ser potential i att dela in det geografiskt omfattande Interreg Aurora i underprogram. Region Västerbotten anser också att geografin för Aurora behöver ses över. Region Västerbotten skriver även att Kvarkenregionen föreslås få ett eget kapitel inom den gemensamma Interreg-planen. Norge benämns som en viktig samarbetspartner av Region Jämtland Härjedalen, speciellt i områden som rör näringslivet, bosättning, familjeliv och arbetsmarknad. Region Blekinge förespråkar flexibilitet vad gäller den geografiska indelningen men skriver inget närmare än så. Region Jönköpings län vill fortsatt vara en del av Interreg-Europa och Interreg Östersjön. Region Norrbotten vill att program ska tas fram på NUTS 2-nivå av de berörda regionerna.

6.4 Länsstyrelser

Länsstyrelsen i Skåne län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län påpekar att den regionala nivån måste ges möjlighet att bidra till utformningen av Interreg-planen utifrån regionala behov. Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län är positiva till en separat Interreg-plan utanför NRP-planen, med särskilda kapitel. Länsstyrelsen i Skåne län och Länsstyrelsen i Västerbottens län ser positivt på de föreslagna förenklingarna. Länsstyrelsen i Jämtlands län menar

på att sektorsförordningen är tunt beskriven angående Interreg och att det därför behövs regional dialog och inflytande för ett fortsatt Interreg-samarbete. Länsstyrelsen i Hallands län menar också att det finns otydligheter i förslaget och att frågor återstår.

Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Norrbottens län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län ifrågasätter de föreslagna förändrade återtagandereglerna och förespråkar de återtaganderegler som finns i nuvarande programperiod. Länsstyrelsen i Hallands län menar att de föreslagna återtagandereglerna leder till tidspress, något som motverkar väl genomförda och långsiktiga hållbara projekt. Länsstyrelsen i Norrbottens län skriver att de föreslagna återtagandereglerna kombinerat med det resultatbaserade ramverket riskerar att styra bort från det eftersträvande resultatfokuset.

Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Norrbottens län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län är skeptiska till den föreslagna prestationsbaserade modellen. Länsstyrelsen i Hallands län menar att utbetalning utifrån uppnådda mål försvårar för mindre organisationer att medverka. Länsstyrelsen i Västra Götalands län skriver att det prestationsbaserade utbetalningssystemet kan bli särskilt utmanande administrativt.

Länsstyrelsen i Skåne län efterfrågar föregående programperiods medfinansieringsregler där EU:s medfinansiering uppgick till 50 procent för mer utvecklade regioner.

Länsstyrelsen i Norrbottens län betonar att genomförandevillkor i så stor utsträckning som möjligt ska fastställas i förordningar. Länsstyrelsen i Västerbottens län pekar på att det är svårt att ta ställning till det föreslagna innehållet i förordningarna då det inte är känt vad som sedan tillkommer i genomförande akterna. Det är viktigt att regelverken finns på plats i tillräckligt god tid så att förutsättningarna inte behöver förändras över tid genom sekundärlagstiftning. Länsstyrelsen i Norrbottens län och Länsstyrelsen i Västerbottens län påpekar att skrivningen i artikel 10 i sektorsförordningen inte tolkas som att ett specifikt medborgarskap ska krävas för personal som bistår det gemensamma sekretariatet. Det är onödig detaljstyrning.

6.5 Myndigheter

Kustbevakningen, Myndigheten för kulturanalys, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (nu som Myndigheten för civilt försvar) och Tullverket är positivt inställda till förordningens inriktning. Kustbevakningen är positiva till att Interreg fortsatt kan användas som verktyg för kunskapsutbyte och för att stödja gränsregional och transnationellt samarbete kring land- och sjögränsregioner samt havsområden. Myndigheten för civilt försvar anser att det är positivt att de nya målen öppnar upp för möjlighet att finansiera projekt inom det civila försvaret. Myndigheten för kulturanalys är positiva till att förslaget stödjer ungas tillgång till kultur. Tullverket lyfter att fonden är utformad på så sätt att myndigheten kan söka finansiering i framtiden.

Myndigheten för civilt försvar och Tillväxtverket anser att det finns otydligheter i förslaget. Myndigheten för civilt försvar anser att förslaget är mindre detaljerat än nuvarande förordning. Tillväxtverket anser att regelverket är otydligt angående vilka mål och öronmärkningar som kan eller måste gälla särskilt för Interreg.

Tillväxtverket är positiva till att förslaget innebär en separat Interreg-plan. Tillväxtverket och Kustbevakningen välkomnar ambitionen till förenklingar och samordning. Kustbevakningen befarar däremot att det ökade nationella medfinansieringskravet leder till att förenklingsreglerna får motsatt effekt. Tillväxtverket påpekar på liknande sätt att de föreslagna förenklingarna kan medföra risker när de kombineras med det prestationsbaserade genomförandet och de nya återtagedreglerna. Tillväxtverket menar att strukturen kan ge upphov till ett system som fokuserar på att säkra beslut och utbetalning av medel. Tillväxtverket ser även svårigheter med dubbla uppföljningssystem som riskerar att öka belastning och kostnader, exempelvis inom IT. Till följd av de stora förändringarna lyfter Tillväxtverket frågan om de svenskförvaltade Interregprogrammen bör använda system anpassade för Interreg, exempelvis JEMS.

Trafikverket ser särskilt positivt på att prioritering av glesbefolkade regioner i artikel 4 i sektorsförordningen kvarstår. Post- och telestyrelsen föreslår att särskilt lyfta gränsöverskridande områden i norra Sverige och längs Östersjön för att främja samarbete med Sverige, Finland och Baltikum. Post- och telestyrelsen föreslår miljöskydd, klimatåtgärder och gränsöverskridande infrastruktur i Östersjöområdet som tematiska mål för programmet.

6.6 Universitet

Blekinge tekniska högskola och Örebro universitet ser positivt på de föreslagna administrativa förenklingarna. Blekinge tekniska högskola betonar vikten av att förenklingen når hela vägen ut till stödmottagaren.

Blekinge tekniska högskola, Linköpings universitet och Örebro universitet ser positivt på samordning med Horisont Europa och andra EU-program. Blekinge tekniska högskola förespråkar att stärka regionalfondens roll för ökat deltagandet i Horisont Europa.

Blekinge tekniska högskola ser positivt på kopplingen till EU:s gröna giv, digital omställning och smart specialisering. Blekinge tekniska högskola lyfter däremot vikten av att mindre regioner får tillräckligt stöd vid forsknings- och innovationsinsatser. Blekinge tekniska högskola ser även positivt på fondens fokus på utbyggnad av gränsöverskridande militär mobilitet, kritisk infrastruktur och beredskap.

6.7 Gränsregionala aktörer

Euroregion Baltic, Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen, Nordkalotträdet och Svinesundskommittén värnar om Interreg och betonar det europeiska mervärdet som det gränsregionala samarbetet har. Euroregion Baltic, Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen och Svinesundskommittén är positiva till de Interreg-specifika mål som lyfts i förslaget, särskilt det mål som uppmärksammar behovet av Interreg-program i regioner som gränsar mot Ryssland, Belarus och Ukraina. Euroregion Baltic uppmuntrar dock till mer konkreta förslag i detta mål och betonar vikten av att de specifika målen inkluderar både land- och sjögränser. Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen ställer sig positivt till föreslagna Interreg-målen, Ett tryggare och säkrare Europa och Mer resilienta regioner.

Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen, Nordkalotträdet och Svinesundskommittén ser oroligt att förslaget innebär en nominell minskning av Interreg-budgeten, bland annat på grund av det geopolitiska läget. Instanserna menar därför att regeringen bör förhandla så att budgeten i alla fall kvarstår.

Euroregion Baltic och Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen betonar vikten av regionalt och lokalt inflytande samt subsidiaritets- och partnerskapsprincipen i genomförandet av planen.

Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen och Svinesundskommittén ser kritiskt på implementering av den prestationsbaserade modellen för gränsöverskridande program, särskilt om länder utanför EU deltar. Nämnda instanser menar att genomföranderamverket bör ha stor flexibilitet och kunna anpassas till unika förutsättningar som råder i gränsöverskridande samarbete vid en yttre gräns.

Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen lyfter att rättvis omställning och social rättvis omställning behöver inkluderas i förslaget, genom att komplettera med texter med stöd till mindre gynnande områden samt ursprungs- och minoritetsbefolkning. Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen menar även att man bör inkludera mindre tätorter med stadsliknande funktioner i artikel 5 i sektorsförordningen om hållbar stadsutveckling, alternativt att det bör vara en egen artikel.

6.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer

Fremia tillstyrker delvis förslaget. Fremia vill betona att ERUF inte enbart bör fokusera på hård infrastruktur och företagsstöd utan medlen ska kunna användas till ”mjuk” infrastruktur, så som kompetensförsörjning och social innovation. I de delar av förordningen som rör Interreg efterfrågar Fremia tydliga mekanismer för särskilda Small Projects Funds och mikrostödet. Det kan inkludera möjlighet till lump sum-finansiering av mikroprojekt och förenklade ansökningsprocesser. Förenklingar bör genomsyra ERUF och Interreg. Fremia förespråkar att schablon- och enhetskostnader tillämpas i större utsträckning för att minska administrationen. Fremia påpekar även att nationella tilläggskrav utöver EU-reglerna ska undvikas så långt det går.

LO tillstyrker att Interreg får en separat plan utanför NRP-planen.

Visita välkomnar att turism inkluderas som stödberättigat inom ERUF i artikel 2 i sektorsförordningen. Visita stödjer fortsatt finansiering av gränsöverskridande samarbeten inom turism enligt artikel 7 i sektorsförordningen, särskilt i nordiska gränsregioner.

6.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö

Svenska bonde- och småbrukarförbundet lyfter att det är viktigt att ERUF beaktar alla former av diskriminering och vill uppmärksamma att Sverige har en omvänd diskriminering genom den särlagstiftning som utvecklas under

benämningen urfolkspolitik. Det motverkar territoriell och social sammanhållning.

Sveriges Jordbruksarrendatorer lyfter att insatser för landsbygdsutveckling inom ERUF och Interreg måste inkludera arrenderad mark i samma utsträckning som ägd mark, särskilt i projekt som rör infrastruktur, digitalisering och klimatåtgärder. Sveriges Jordbruksarrendatorer lyfter också att stöd till kompetensförsörjning bör framför allt rikta sig till unga arrendatorer.

Hela Sverige ska leva ställer sig positiva till ambitionen om förenkling och minskad byråkrati men påpekar att ambitionen måste genomsyra hela kedjan av aktörer.

6.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor

Sveriges Riksidrottsförbund betonar vikten av att ERUF-medel inte enbart bör användas av företagsstöd utan även till civilsamhället som kan bidra på de områden behov finns. Sveriges Riksidrottsförbund menar att idrott kan bidra till regional utveckling på flera sätt och hoppas få bättre möjlighet att bidra i den nya programperioden. När det gäller Interreg ser Sveriges Riksidrottsförbund behovet av att skapa bättre förutsättningar för mindre utbyten mellan aktörer inom civilsamhället. Förbundet anser att det krävs förenklade regler för att mindre projekt ska klara av administrationen, samt att tröskeln för att delta i gränsöverskridande samarbeten behöver sänkas.

7. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av Europeiska socialfonden som en del av den nationella och regionala partnerskapsplanen enligt förordning (EU) [NRP förordningen] och om villkor för genomförandet av unionens stöd till sysselsättning av god kvalitet, kompetens och social inkludering under perioden 2028–2034 (COM/2025/558)

7.1 Sammanfattning

Huvudparten av remissinstanserna är positiva till socialfondens inriktning och mål, särskilt dess fokus på kompetensförsörjning, social inkludering och stöd till grupper som står långt från arbetsmarknaden. Dock påpekar flera instanser att fonden måste utformas på så sätt att regionala och lokala behov

fångas upp bättre. Särskilt kommuner, kommunförbund och regioner i norra Sverige betonar vikten av lokal förankring för att fånga utmaningar kopplat till demografi och omfattande industriomställningar.

Inkluderingen av civilsamhällesorganisationer och arbetsmarknadens parter i genomförandet tillstyrks av flera remissinstanser. Därtill efterfrågar näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer och civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor att stärka dessa aktörers roll i genomförandet av ESF+.

7.2 Kommuner och kommunförbund

Majoriteten av kommunerna är positiva till och välkomnar fondens inriktning, särskilt fokuset på kompetensförsörjning och utveckling samt social inkludering. Kommunförbundet Jämtland Härjedalen och Norrbottens kommuner välkomnar förslagets ambition om stöd till social innovation enligt artikel 4 i sektorsförordningen. Lessebo kommun vill även lyfta inriktningen för lika tillgång till arbetsmarknaden, rättvisa och goda arbetsvillkor samt arbetskraftsrörlighet. Malmö stad ser även positivt på målen om insatser för att främja kvalitet och lika möjligheter inom utbildning och förbättra integration. Göteborgs stad och Lessebo kommun anser att fondens arbete för att motverka ungdomsarbetslöshet viktigt.

Göteborgs stad, Malmö stad och Stockholms stad lyfter att ESF+-medel är viktiga instrument för insatser inom kommunens välfärdssektor så som kapacitet i socialtjänst och äldreomsorg. Göteborgs stad anser att motiveringen i skäl 15 bör kompletteras så att texten även omfattar verksamheter inom äldreomsorg och funktionsstöd.

Göteborgs stad, Halmstads kommun, Lessebo kommun, Lunds kommun, och Örnsköldsviks kommun anser att det är viktigt att stödet kan användas för att öka deltagande på arbetsmarknaden för fler grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden. Stockholms stad påpekar att fördelningsnyckeln i Annex 1 behöver omformuleras så att den inkluderar utmaningar avseende fattigdom och socialt utanförskap i alla typer av geografier.

Halmstads kommun, Lunds kommun, Skellefteå kommun och Örnsköldsviks kommun samt Norrbottens kommuner lyfter att insatser inom fonden behöver ta hänsyn till lokala och regionala förutsättningar. Skellefteå kommun och Örnsköldsviks kommun samt Norrbottens

kommuner lyfter norra Sveriges särskilda utmaningar kopplat till kompetensförsörjning och industriomställning, och menar att kompetensförsörjningsinsatser kan inkludera insatser för redan befintlig personal. Skellefteå kommun samt Kommunförbundet Jämtland Härjedalen och Norrbottens kommuner lyfter att det bör vara obligatoriskt med särskilda demografiska kapitel i NRP-planen. Halmstads kommun och Stockholms stad påpekar att det krävs dialog med den regionala och lokala nivån. Lessebo kommun och Stockholms stad betonar vikten av flernivåsamverkan i den nya strukturen. Malmö stad vill lyfta behovet av att ESF+ utgår från partnerskapsprincipen. Söderhamns kommun betonar vikten av att kommunen ges vägledning från den nationella nivån i hur förordningen ska tillämpas.

Skellefteå kommun samt Kommunförbundet Jämtland Härjedalen efterfrågar kapacitetsförstärkning av lokala och regionala strukturer och möjlighet till strategiska samverkansprojekt för att stärka kompetensförsörjning inom ramen för ESF+. Lunds kommun efterfrågar bättre förutsättningar att bygga upp lokal kapacitet kopplat till projektgenomförande, administration och uppföljning.

Lunds kommun välkomnar förenklingar i socialfondsprojekt, särskilt minskad detalj- och individbaserad redovisning samt ökade möjligheter att finansiera administrativa kostnader. Lunds kommun efterfrågar tydligare stöd och verktyg för hur jämlikhet, icke-diskriminering och social rättvisa ska integreras i fondens genomförande, så att dessa mål kan nås på lokal nivå. Simrishamns kommun understryker vikten av att förenkla administrationen, jämlik tillgång till stöd och tydliggöra samordning med andra EU-program.

Malmö stad lyfter att riskerna som kommer med den prestationsbaserade modellen inte får belasta enskilda projektörer. Stockholms stad lyfter en risk att projekt med långsiktig ansats eller innovativa projekt riskerar att prioriteras bort med den prestationsbaserade modellen.

Stockholms stad anser att öronmärkningen på 14 procent av medlen till sociala frågor ska kvarstå om inte öka samt att medlemsstaterna även bör avsätta medel från ESF+ till åtgärder inom ramen för barngarantin. Stockholms stad lyfter att fonden fortsatt ska tillgängliggöras till svenska städer, som många gånger möter många nämnda utmaningar genom sin breda representation av samhällets olika målgrupper.

7.3 Regioner

Majoriteten av regionerna är positiva till och välkomnar förordningens inriktning. Bland de positiva synpunkterna upprepas fokuset på att stödja sysselsättning, främja kompetensförsörjning samt utveckling och insatser för social inkludering. Region Gotland, Region Kalmar län, Region Kronoberg och Västra Götalandsregionen välkomnar särskilt det fortsatta fokuset på ungdomsarbetslöshet. Region Uppsala, Region Västmanland, Region Örebro län och Region Östergötland välkomnar fokuset på fattigdomsminskning. Region Uppsala och Region Västmanland välkomnar särskilt artikel 4 i sektorsförordningen, om sociala innovationer.

Region Jämtland Härjedalen, Region Norrbotten, Region Västerbotten och Region Västernorrland anser att det krävs ett mer strukturellt tillvägagångssätt för att attrahera, rekrytera och behålla arbetskraft i norra delarna av Sverige. Dessa regioner efterfrågar kompetensförstärkning av lokala och regionala strukturer för att stärka attraktionskraften. Region Norrbotten och Region Västerbotten efterfrågar dessutom obligatoriska kapitel med demografiska utmaningar i NRP-planen.

Regionerna betonar vikten av regional och lokal medverkan i utformande i NRP-planen och de insatser som görs inom ESF+. Instanserna betonar här vikten av flernivåsamverkan och partnerskaps- och subsidiaritetsprincipen. Region Gotland, Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Kronoberg och Västra Götalandsregionen betonar särskilt vikten av att NRP-planen prioriterar insatser utifrån det som är särskilt utmanande i respektive region.

Region Kalmar län, Region Skåne och Region Stockholm instämmer i förordningens betoning av vikten av partnerskap med civilsamhällesorganisationer och arbetsmarknadens parter inom socialfonden. Region Uppsala, Region Västmanland, Region Örebro län och Region Östergötland föreslår däremot att förslaget bör kompletteras med lokala och regionala företrädare, utöver civilsamhällesorganisationer och arbetsmarknadens parter.

Region Gotland, Region Jönköpings län och Region Kalmar anser att det är positivt att fonden fortsatt kommer behålla sin oberoende rättsliga grund enligt artikel 162 (TFEU). Region Gotland och Region Kronoberg anser att

det är positivt att medlemsstater bör avsätta en miniminivå för av sina resurser inom NRP-planen till ESF+.

Region Uppsala, Region Västmanland och Region Örebro län efterfrågar förtydliganden gällande bredden av ingångar i den sociala agendan. Regionerna kräver precisering av verktyg.

7.4 Länsstyrelser

Inga synpunkter.

7.5 Myndigheter

Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget och välkomnar kontinuitet av ESF+. Arbetsförmedlingen välkomnar förslagets betoning på ökad geografisk och yrkesmässig rörlighet och bedömer att förslaget som helhet innebär fördelar för myndigheten.

Kustbevakningen ser positivt på att använda ESF+ som ett instrument för investeringar i Europas befolkning och beredskap. Kustbevakningen välkomnar det ökade stödet till social innovation i artikel 4 i sektorsförordningen. Arbetsförmedlingen och Kustbevakningen tillstyrker förordningens fokus på partnerskap med arbetsmarknadens parter och civilsamhällesorganisationer.

Svenska ESF-rådet efterfrågar förtydliganden kring hur artikel 7 i sektorsförordningen ska förstås samt formuleringen ”tillhandahållandet av stöd”.

Tullverket ser positivt på att artikel 2 och 5 i sektorsförordningen har tydliga indirekta effekter på den inre säkerheten vilket möjliggör för myndigheten att bli stödmottagare. Tullverket lyfter i samband med detta att det är viktigt att Tullverket och andra brottsbekämpande myndigheter får vara med och utforma kapitel så att NRP-planen stödjer kompetensförsörjning av effektivt brottsbekämpande arbete.

Vetenskapsrådet ser positivt på att kompetensförsörjning, framtidsorienterad omskolning och kompetenshöjning lyfts. Vetenskapsrådet anser att fokuset på kunskapsutveckling och utbyte om rörlighet mellan sektorer är bra för unionens konkurrenskraft. Vidare befarar Vetenskapsrådet däremot att ett ensidigt fokus på industrins behov är ett för kortsiktigt perspektiv.

7.6 Universitet

Linköpings universitet anser att universitetens roll som kunskapsnav bör fortsatt inkluderas i ESF+ prioriteringar, särskilt inom områden som AI, hållbar produktion och klimatanpassning.

Linneuniversitetet tillstyrker särskilt målet med att bidra till Ett starkare och mer utvecklat socialt Europa, där sysselsättning stärks, utbildningssystemen förbättras och deltagandet på arbetsmarknaden breddas. Linneuniversitet lyfter att denna inriktning kompletterar Erasmusprogram genom att främja kompetensutveckling, digitala färdigheter och utbildning.

Malmö universitet välkomnar formulering i artikel 4 i sektorsförordningen om social innovation och efterfrågar fortsatt öronmärkning till social innovation. Universitetet föreslår att mer tydliga indikatorer utvecklas för att möjliggöra uppföljning av social innovation. Stödjer även formulering om tekniskt bistånd för att underlätta kapacitetsuppbyggnad. Malmö universitet ser även gärna ökad samverkan mellan ESF+ och andra program, exempelvis Horisont.

7.7 Gränsregionala aktörer

Euroregion Baltic välkomnar det fortsatta fokuset på sysselsättning, jämlik tillgång till arbete, rättvisa arbetsvillkor och rörlighet, särskilt för utsatta grupper och unga. Euroregion Baltic framhåller även vikten av insatser inom hälso- och sjukvård, funktionsnedsättning och social inkludering samt att NRP-planen utformas i nära samverkan och med utgångspunkt i regionala och lokala behov.

Svinesundskommittén anser att ESF+ bör stödja medlemsstaternas NRP-plan med fokus på sysselsättning, kompetens, utbildning och social inkludering, och efterfrågar att gränsöverskridande och territoriell samverkan tydligare lyfts i förordningen för att underlätta samarbete mellan regioner med liknande problem, både inom nationer och över nationsgränser.

7.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer

Coompanion välkomnar fondens fortsatta fokus på sysselsättning, kompetens och fattigdomsminskning, samt det nya initiativet att belysa vikten av sociala innovationer. Coompanion efterfrågar förtydligande gällande bredden av ingångar för agendan inom socialfonden och anser att det krävs ansvarsfördelning och precisering av verktyg. Coompanion anser

även att man behöver kvantifiera hur stor andel av ESF+ medlen som öronmärks för sysselsättning och kompetensförsörjning för att stärka området och säkerställa insatser för bland annat långtidsarbetslösa och unga.

Fremia tillstyrker den tydliga prioriteringen av social inkludering, men anser att NRP-planen bör ange en tydlig resursdel för social inkludering och barnfattigdom. Fremia efterfrågar öronmärka medel för tidiga arbetsförberedande insatser för nyanlända och långtidsarbetslösa. Fremia betonar vikten av partnerskapsprincipen, där arbetsmarknadens parter och civilsamhällesorganisationer måste medverka i hela kedjan för ESF+. Fremia anser även att en del av ESF+-medlen bör kunna avsättas till att stärka kapaciteten hos sociala parter och civilsamhällesorganisationer. Fremia ser positivt på att ESF+ kan stödja arbetsintegrerade sociala företag och bör inkluderas i målen. Fremia uppmanar till bred användning av schablonkostnader och klumpsummor inom ESF+, i synnerhet för projekt som drivs av mindre organisationer.

Teknikföretagen anser att man bör koppla insatser för kompetensutveckling till industrins behov av digital kompetens, AI och automation. Dessutom kan det inom ramen för fonden inrättas program för ingenjörsutbildning och omskolning. Visita är positiva till att turism inkluderas som ett stödberättigat område inom ESF+.

7.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö

Sveriges Jordbruksarrendatorer anser att förordningen bör säkerställa att lantbrukets behov av arbetskraft och företagarkompetens omfattas av ESF+.

Svenska bonde och småbrukarförbundet lyfter att pengar inom ESF+ bör kunna gå till gymnasier, folkhögskolor och annan utbildning inom natur och jordbruk för att främja intresset. Svenska bonde- och småbrukarförbundet anser att det är viktigt lyfta vikten av traditionell kunskap och sedvanebruk.

7.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor

Sveriges Riksidrottsförbund anser att civilsamhällesorganisationer inte inkluderas på ett effektivt sätt i sektorsförordningen. Sveriges Riksidrottsförbund anser även att det bör kunna avsättas ESF+-medel för att stärka kapaciteten hos civilsamhällesorganisationer. Sveriges Riksidrottsförbund anser att användandet av schablonkostnader och

klumpsummor skulle vara en väg framåt, i synnerhet inom ESF+ och för projekt som drivs av mindre organisationer.

Sveriges Stadsmissioner välkomnar den bredare inriktningen och betonar vikten av insatser till att bekämpa hemlöshet och stärka utsatta hushåll på bostadsmarknaden. Sveriges Stadsmissioner efterfrågar formell och strukturerad samverkan där civilsamhällesorganisationer kontinuerligt involveras och görs delaktiga. Sveriges Stadsmissioner välkomnar särskilt skäl 16 som främjar och styrker det sociala skydds nätet samt ökar social inkludering och rättvisa. Sveriges Stadsmissioner välkomnar även insatserna kopplat till livsmedelsbrist i skäl 21 och understryker vikten av skäl 23, där civilsamhällesorganisationer inkluderas. Instansen efterfrågar dessutom stärka insatser i linje med Lissabonförklaringen (2021) och skäl 16.

8. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av unionsstödet för asyl, migration och integration för perioden 2028–2034 (COM/2025/540)

8.1 Sammanfattning

Synpunkterna på AMIF-förordningen präglas av en i grunden positiv inställning till fondens syfte, men också av betydande farhågor kring genomförandet. Kommuner, kommunförbund och region uttrycker oro för den prestationsbaserade modellen och den sänkta EU-medfinansieringen eftersom detta bedöms kunna minska fondens attraktivitet och göra det svårare för mindre aktörer att delta. Ett återkommande tema bland kommuner, kommunförbund och regioner är att regionala och lokala nivåer måste involveras tydligare, eftersom många integrationsinsatser genomförs nära den lokala nivån. Samtidigt betonar flera instanser från flera organisationstyper behovet av bättre samverkan mellan olika aktörer, så som kommuner, Arbetsförmedlingen, utbildningsaktörer och civilsamhället.

Migrationsverket lyfter behov av förtydliganden, bland annat om vilka övergripande regler i NRP-förordningen som ska gälla för AMIF, hur vissa definitioner ska tolkas och hur mål och indikatorer bättre kan spegla migrationsområdets behov.

8.2 Kommuner och kommunförbund

Halmstads kommun och Simrishamns kommun är i grunden positiva till förslaget. Malmö stad konstaterar att fonden är relevant för kommunens arbete. Simrishamns kommun betonar vikten av att beakta mindre kommuners förutsättningar och den enskilde migranten. Stockholms stad betonar vikten av regional och lokal medverkan i utformande av planen.

Stockholms stad motsätter sig den föreslagna EU-medfinansiering. Stockholms stad ser att risken är stor att kommunen inte kan delta i projekt om detta är fallet, i stället bara nationella nivån. Stockholms stad påpekar att den nationella strukturen för att hantera medel måste vara tydlig. Stockholms stad ser dessutom risker med den prestationsbaserade modellen då det riskerar att missgynna projekt med innovativ ansats.

8.3 Regioner

Region Västmanland och Region Örebro län välkomnar förslaget. SKR ställer sig försiktigt positiva till inriktningen av fonden och välkomnar ambitionen att förenkla förvaltningen och öka flexibiliteten. SKR anser att det krävs ytterligare information och analys för att avgöra konsekvenserna av förslaget. Region Sörmland och Region Uppsala välkomnar ambition att integrera åtgärder kopplat till asyl och migration i NRP-planen.

Region Sörmland, Region Uppsala, Region Västmanland och Region Örebro län påpekar att processer inom asyl och migration är processer som omfattar alla nivåer, från EU till lokal nivå. Därför menar Region Uppsala, Region Västmanland och Region Örebro län att kopplingen till det lokala och regionala perspektivet måste klargöras. På liknande sätt efterfrågar Region Sörmland tydligare gränssnitt mellan de involverade nivåerna, från EU till lokal nivå, för att genomförandet ska fungera i praktiken.

SKR efterfrågar förtydliganden kring hur den regionala och lokala nivån ska inkluderas. SKR noterar att det föreslagna prestationsbaserade modellen innebär en stor skillnad från dagens system. SKR menar att det är oklart om det nya systemet är fördelaktigt för Sverige som presterar bra inom dagens system. Dessutom ser SKR kritiskt på det föreslagna unionsstödet på 40–60 procent, jämfört med dagens 75–100 procent. SKR befärar att detta, tillsammans med det minskade tekniska biståndet, kan få stora konsekvenser på fondens attraktivitet och försvåra deltagande för mindre aktörer. SKR

ifrågasätter även den föreslagna resultatetsättningen då risken är stor att det saknas tillräckligt representativa indikatorer för att fungera effektivt.

8.4 Länsstyrelser

Inga synpunkter.

8.5 Myndigheter

Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget och är positiva till att det stödjer tidig integration av tredjelandsmedborgare. Arbetsförmedlingen lyfter att ett framgångsrikt arbete inom fonden förutsätter god samverkan mellan kommuner, Arbetsförmedlingen och utbildningsaktörer. Arbetsförmedlingen betonar även behovet av en fortsatt samordning mellan AMIF och ESF+-fonderna, för en effektiv etableringskedja.

Migrationsverket anser att det krävs förtydligande av vilka övergripande regler i NRP-förordningen som ska följas i AMIF, i enlighet med artikel 4 punkt 1 i sektorsförordningen. Migrationsverket önskar att kravet i artikel 5 i sektorsförordningen, att medlemsstaterna ska styrka ett visst datum, bör ersättas med bevis på att en individ har vidarebosatts eller tagits emot. I artikel 6 punkt 6 i sektorsförordningen önskar Migrationsverket att kravet på att bevisa datum bör ersättas med bevis på att personen har överförts, exempelvis genom folkbokföring. Som förvaltande myndighet ifrågasätter Migrationsverket definitionen av tredjelandsmedborgare i artikel 2, i sektorsförordningen. Som stödmottagare anser Migrationsverket att kopplingen mellan målen i artikel 2 i NRP-förordningen och AMIF måste förstärkas. Migrationsverket ställer sig positiv till artikel 3 i sektorsförordningen, men anser att de föreslagna output- och resultatindikatorerna begränsar framtida insatser. Vidare anser Migrationsverket att det bör skapas tydliga indikatorer som möjliggöra insatser som stärker laglig migration och arbetskraftsinvandring för att bidra till konkurrenskraft.

8.6 Universitet

Malmö universitet ser positivt på förslaget. Malmö universitet ser att reducering av handläggningstiden för Migrationsverket kan förenkla möjligheter för universitet att attrahera internationella studenter och medarbetare. Malmö universitet efterfrågar att fonden i framtiden används för att effektivisera migrationsprocessen för internationella studenter och medarbetare.

8.7 Gränsregionala aktörer

Inga synpunkter.

8.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer

Coompanion välkomnar att förslaget öppnar för åtgärder inom EU:s migration och asylpakt. Fremia vill se sammanhållna etableringskedjor mellan AMIF-, ESF+- och ERUF-insatser, så kallade paketlösningar som snabbare ger nyanlända vägar in i arbetslivet. Liknande anser Coompanion och Teknikföretagarna att programmet bör lägga fokus på stärkt integration och social inkludering samt insatser som kortar vägen till arbete.

Coompanion och Fremia betonar vikten av att partnerskapsprincipen ska gälla även för AMIF. Fremia understryker vikten av att migrant- och flyktingsledda organisationer och civilsamhällesorganisationer involveras i utformning och uppföljning av NRP-planen.

Fremia anser att AMIF bör användas för fleråriga överenskommelser samt att samfinansieringskraven bör hållas på rimlig nivå för att mindre organisationer ska kunna medverka. I och med den minskade budgeten och ökade konkurrensen betonar Fremia vikten av att Sverige bevakar så att AMIF-medel inte trängs undan för andra ändamål i förhandlingarna.

8.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö

Sveriges Jordbruksarrendatorer anser att förordningen bör beakta jordbrukets behov av arbetskraftsförsörjning i kombination med regler för migration och integration. Särskilt viktigt att medlemsstaterna genom sina planer får möjlighet att stärka landsbygdsområdets mottagande och arbetsmarknadsintegration.

8.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor

Inga synpunkter.

9. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av unionsstödet för inre säkerhet för perioden 2028–2034) (COM/2025/542)

9.1 Sammanfattning

Myndigheterna bedömer i huvudsak att de specifika målen är relevanta för myndigheternas uppdrag. Återkommande kritik riktas mot den höjda budgeten som kombineras med ökade krav på medfinansiering, vilket förväntas minska incitament att söka medel. Myndigheterna efterfrågar tydlighet kring vilka driftkostnader som är stödberättigade. Bland svaren återfinns synpunkter på definitioner och att förordningen behöver konkretisera vilka åtgärder som faktiskt ska kunna finansieras. SKR lyfter i huvudsak perspektivet att fördelningsnycklar kan få konsekvenser för Sveriges tilldelning om de bygger på nuvarande förmåga.

9.2 Kommuner och kommunförbund

Inga synpunkter.

9.3 Regioner

SKR noterar att Sverige kan komma att påverkas gällande storleken på tilldelning av medel om fördelningsnycklar bygger på nuvarande förmåga, då Sveriges krisberedskap och civila försvar anses vara god i förhållande till andra medlemsstater. SKR anser att medlemsländerna gemensamt behöver set till att det finns förutsättningar för att bekämpa den organiserade brottsligheten.

9.4 Länsstyrelser

Inga synpunkter.

9.5 Myndigheter

Kustbevakningen och Polismyndigheten ser positivt på de fyra specifika målen för inre säkerhet och anser de relevanta för myndigheternas prioriteringar. Polismyndigheten anser det positivt att förordningen har ökat fokus på samordning och delaktighet av flera aktörer. Tullverket bedömer också att förordningen är relevant för myndighetens uppdrag men påpekar att det är viktigt att Tullverket och andra brottsbekämpande myndigheter får vara med och utforma kapitlet för inre säkerhet i den svenska NRP-planen.

Kustbevakningen, Myndigheten för civilt försvar och Polismyndigheten lyfter en problematik kring att budgeten för inre säkerhet föreslås höjas samtidigt som det finns ett ökat krav på nationell medfinansiering, vilket kan medföra att intresset för att söka medel minskar. Myndigheten för civilt försvar påpekar att det är viktigt att förhandlingarna bevakar att administrationen inte blir alltför betungande.

Polismyndigheten och Tullverket efterfrågar tydlighet kring reglering av driftstödet och önskar tydlighet kring vilka driftkostnader som är stödberättigade. Tullverket lyfter att de i nuvarande period har nytta av driftkostnader som i föreslagen sektorsförordning inte anses stödberättigade. Kustbevakningen ser oroväckande på skrivelsen i skäl 8 som riskerar att utesluta flera nuvarande stödberättigade områden och önskar förtydliganden om att unionsstödet inte bör täcka kostnader med anknytning enbart till medlemsstaternas västenliga uppgifter.

Myndigheten för civilt försvar anser att det är viktigt att bredast möjliga urval av projekt som stärker det civila försvaret möjliggörs genom kommissionens arbetsprogram och den svenska NRP-planen. Myndigheten för civilt försvar anser att tillägget som görs i artikel 3, punkt 1d) i sektorsförordningen om förebyggande och bekämpande av hybridhot och skydd av medborgare och offentliga platser mot attacker, bör utgöra en egen punkt för att tydliggöra att finansierade projekt inte behöver avse brottsbekämpning.

Säkerhetspolisen avstyrker att begreppet hybridhot definieras på EU-nivå då en sådan definition riskerar inkräkta på nationell säkerhet som är nationell kompetens. Definitionen stämmer inte överens med myndighetens uppfattning av hybridhot. I stället förordar Säkerhetspolisen att förslaget ska konkretiseras med vilka frågor eller åtgärder som ska kunna finansieras genom fonden för inre säkerhet.

9.6 Universitet

Inga synpunkter.

9.7 Gränsregionala aktörer

Inga synpunkter.

9.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer

Teknikföretagarna lyfter att stöd kopplat till cybersäkerhet bör utformas i nära dialog med industrin. Det bör övervägas att i programmet inkluderar satsningar på standardisering och interoperabilitet.

Fremia lyfter att omfördelning av medel till följd av akuta säkerhetsbehov eller gränsåtgärder inte får ske på bekostnad av nödvändiga sociala investeringar.

9.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö

Sveriges Jordbruksarrendatorer anser att förordningen bör beakta jordbrukets behov av arbetskraftsförsörjning i kombination med regler för migration och integration. Särskilt viktigt att medlemsstaterna genom sina planer får möjlighet att stärka landsbygdsområdets mottagande och arbetsmarknadsintegration.

9.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor

Inga synpunkter.

10. Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av unionsstödet för Schengenområdet, för den europeiska integrerade gränsförvaltningen och för den gemensamma viseringspolitiken, för perioden 2028–2034 (COM/2025/541)

10.1 Sammanfattning

De centrala aktörerna inom området är i huvudsak myndigheter, där deras synpunkter främst rör indikatorer och finansieringsformer som tar hänsyn till myndigheternas behov. Kritik lyfts särskilt mot förutsättningarna för de centrala IT-systemen där aktörerna efterfrågar tydligare regler och säkrad finansiering av driftkostnader. Myndigheterna bedömer att en lägre EU-medfinansieringsgraden och striktare återtaganderegler minskar incitamentet och möjligheterna att söka stöd.

10.2 Kommuner och kommunförbund

Inga synpunkter.

10.3 Regioner

Inga synpunkter.

10.4 Länsstyrelser

Inga synpunkter.

10.5 Myndigheter

Kustbevakningen och Migrationsverket bedömer att målformuleringarna i artikel 3 i sektorsförordningen är relevanta för myndigheternas uppdrag.

Polismyndigheten anser att det är positivt att det finns särskilt utpekade resurser för finansiering av driften i artikel 7 som säger att EU:s budget kan täcka differensen om kostnaderna överstiger intäkterna vad gäller Etias (European Travel Information and Authorisation System) finansiering via avgifter från resenärer. Vidare anser Polismyndigheten att det är problematiskt att förslaget inte innehåller uttalat EU-stöd som medlemsstater kan få för drift av centrala IT-system inom gräns- och viseringsområdet. Polismyndigheten menar att en tydligt uttalad finansieringsform för driftkostnader med koppling till de centrala systemen hade lättat medlemsstaternas finansieringsbörda. Kustbevakningen är positiva till den ökade budgeten i löpande priser men lyfter att det ökade medfinansieringskravet samt avskaffandet av driftkostnader kan göra det svårare för Kustbevakningen att söka medel från fonderna. Även Polismyndigheten och Migrationsverket ser att sänkta medfinansieringsnivåer från EU kan påverka viljan att söka finansiering.

Migrationsverket bedömer att de föreslagna output- och resultatindikatorerna begränsar framtida behov och insatser genom att vara för få och för specifika. Migrationsverket ser vikten av att se över indikatorerna för att i högre grad kunna ligga i linje med de möjligheter som den fortsatta digitaliseringen inom området kommer att ge.

10.6 Universitet

Inga synpunkter.

10.7 Gränsregionala aktörer

Inga synpunkter.

10.8 Näringslivs- och arbetsmarknadsorganisationer

Fremia lyfter att omfördelning av medel till följd av akuta säkerhetsbehov eller gränsåtgärder inte får ske på bekostnad av nödvändiga sociala investeringar.

10.9 Civilsamhällesorganisationer och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö

Sveriges Jordbruksarrendatorer anser att förordningen bör beakta jordbrukets behov av arbetskraftsförsörjning i kombination med regler för migration och integration. Särskilt viktigt att medlemsstaterna genom sina planer får möjlighet att stärka landsbygdsområdets mottagande och arbetsmarknadsintegration.

10.10 Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor

Inga synpunkter.

Bilaga I Förteckning över remissinstanser

Kommuner och kommunförbund (25 stycken)

Gislaveds kommun
Göteborgs kommun
Halmstad kommun
Hylte kommun
Katrineholms kommun
Kommunförbundet Jämtland Härjedalen*
Kungsbacka kommun
Lessebo kommun
Lunds kommun*
Malmö kommun
Markaryds kommun
Mora kommun
Norrbottens kommuner*
Norsjö kommun
Pajala kommun
Simrishamns kommun
Skellefteå kommun
Stockholms kommun
Storumans kommun
Sundsvalls kommun
Söderhamns kommun
Umeå kommun
Västerås kommun
Örnsköldsviks kommun
Östersunds kommun

Regioner (21 stycken)

Region Blekinge
Region Dalarna
Region Gotland
Region Halland
Region Jämtland Härjedalen
Region Jönköping
Region Kalmar
Region Kronoberg

Region Norrbotten
Region Skåne
Region Stockholm
Region Sörmland
Region Uppsala
Region Värmland
Region Västerbotten
Region Västernorrland
Region Västmanland
Region Örebro län
Region Östergötland
Sveriges kommuner och regioner
Västra Götalandsregionen

Länsstyrelser (20 stycken)

Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län

Myndigheter (24 stycken)

Arbetsförmedlingen
Brottsförebyggande rådet

Ekobrottsmyndigheten
Energimyndigheten
Havs- och vattenmyndigheten
Kustbevakningen
Livsmedelsverket
Migrationsverket
Myndigheten för civilt försvar
Myndigheten för kulturanalys
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Naturvårdsverket
Polismyndigheten
Post och telestyrelsen
Riksantikvarieämbetet
Rådet för Europeiska regionalfonden i Sverige
Skogsstyrelsen
Statens jordbruksverk
Säkerhetspolisen
Tillväxtverket
Trafikverket
Tullverket
Vetenskapsrådet
Verket för innovationssystem

Universitet (7 stycken)

Blekinge tekniska högskola
Linköpings universitet
Linneuniversitetet
Malmö universitet
Mittuniversitetet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Örebro universitet

Gränsregionala aktörer (5 stycken)

Europaforum Norra Sverige*
Euroregion Baltic
Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen
Nordkalotträdet
Svinesundskommittén

Näringslivs- och arbetsmarksorganisationer (9 stycken)

Coompanion
Fremia
Företagarna
Landsorganisationen i Sverige (LO)
Svenskt näringsliv
Sveriges akademikers centralorganisation (Saco)
Tjänstemännens centralorganisation (TCO)
Teknikföretagen
Visita

Civilsamhälle och branschorganisationer inom areella näringar, landsbygd och miljö (20 stycken)

Betodlarna
Bodlingsföretagarna
Birdlife
Djurens rätt
Djurskyddet Sverige
Ekologiska lantbrukarna
Hela Sverige ska leva
Hushållningssällskapen
Kost och Näring*
Kullens Fiskareförening*
Lantbrukarnas Riksförbund
Lokal utveckling Sverige
Naturskyddsföreningen
Svenska bonde och småbrukarförbundet
Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare
Svenska Fåravelsförbundet
Sveriges Jordbruksarrendatorer
Torsta AB*
Vi svenska fiskare*
Världsnaturfonden (WWF)

Civilsamhällesorganisationer inom sociala frågor (6 stycken)

Folkbildningsrådet
Funktionsrätt Sverige
Stiftelsen Gaaltije*
Svenska Tornedalingarnas Riksförbund

Riksidrottsförbundet
Riksföreningen Sveriges stadsmissioner

* Svar utöver remisslistan (9 stycken)

Remissinstanser som valt att lämna svar utan synpunkter (34 stycken)

Arbetsgivarverket, Arjeplogs kommun, Boverket, Brottsoffermyndigheten, Diskrimineringsombudsmannen, Folkhälsomyndigheten, Formas, Försäkringskassan, Haninge kommun, Hultfreds kommun, IF Metall, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Karlstads kommun, Kungliga Tekniska Högskolan, Lekbergs kommun, Linköpings kommun, Luleå tekniska Universitet, Mälardalens universitet, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Myndigheten för yrkeshögskolan, Riksgälden, Skolverket, Skärgårdarnas Riksförbund, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Socialstyrelsen, Statens veterinärmedicinska anstalt, Statskontoret, Stiftelsen Lantbruksforskning, Strömsunds kommun, Sveriges fiskevattenägareförbund, Sölvesborgs kommun, Umeå Universitet, Västerviks kommun, Åklagarmyndigheten.

Remissinstanser som ej skickat in svar (111 stycken)

2030 sekretariatet, Agrifood, Almi AB, Arla, Biodlarna, Bodens kommun, Bottenviksbågen, Branschråd för Lantbrukets Rådgivningsföretag, De Recirkulerande Vattenbrukarna Sverige, Eda kommun, Ekonomistyrningsverket, Eksjö kommun, Falu kommun, Fiskbranschens Riksförbund, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, Förbundet Svensk Fäbodkultur, Greater Copenhagen, Gränskommittén Innlandet-Dalarna, Gård & Djurhälsan, Gällivare kommun, Hampaodlarnas Riksförbund, Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation, Heby kommun, Hofors kommun, Härjedalens kommun, Industriarbetsgivarna, Innovatum Science Park, IUC (Industriella utvecklingscentra), IVL Svenska miljöinstitutet, Jämställdhetsmyndigheten, Kalmar kommun, Karlskrona kommun, Karlstads kommun, Kiruna kommun, Klippans kommun, Krav, Krokoms kommun, Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, Kvarkenrådet, Kött- och Charkföretagen, Lammproducenterna, Lantmännen, Laxå kommun, Leader Sverige, Ljusnarsbergs kommun, LRF Ungdomen, Ludvig & Co, Ludvika kommun, Luleå kommun, Lunds universitet, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Matfiskodlarna, Melleruds kommun, MidtSkandia, Nationella Landsbygdsnätverket, Nationellt Centrum för Marin

Vattenbruksforskning, Nationellt kompetenscentrum för vattenbruk, Nordiska ministerrådet, Norrbottens Kustfiskares Producentorganisation, Norrköpings kommun, Organic Sverige, Ovanåkers kommun, Perstorps kommun, Producentorganisationen Kustfiskarna Bottenhavet, Ragunda kommun, Region Gävleborg, RISE Research Institutes of Sweden AB, Rädda barnen, Röda Korset, Sala kommun, Sametinget, Sigtuna kommun, Skara kommun, , Skärgårdssamarbetet, Skövde kommun, Sollefteå kommun, Statistikmyndigheten SCB, Surahammars kommun, Svenska Insjöfiskares Centralförbund, Svenska Köttföretagen, Svenska Samernas Riksförbund, Svenska Ägg, Svensk Fågel, Svensk Mjolk, Svenskt Vattenbruk och Sjömat, Sveriges Biodlares Riksförbund, Sveriges Grisföretagare, Sveriges hembygdsförbund, Sveriges Jordägareförbund, Sveriges Mjölkbönder, Sveriges Nötköttsproducenter, Sveriges Spannmålsodlarförening, Sveriges Sportfiske och Fiskevårdsförbund, Sweden Food Arena, Swedish Pelagic Federation Producentorganisation, Tierps kommun, Tillväxtbolaget för Sveriges Lantbrukare, Torsby kommun, Tranemo kommun, Trollhättans kommun, Trosa kommun, UNHCR:s kontor för de nordiska och baltiska länderna, Uppsala kommun, Vadstena kommun, Vansbro kommun, Västerviks kommun, Växa, Älvdalens kommun, Öckerö kommun, Örebro kommun, Österåkers kommun.